

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 21 (253), 18 grudnia 2019

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Świąteczny Kraków

Szopka po krakowsku

Znamy laureatów 77. edycji konkursu szopek

Świąteczne zwyczaje krakowian... od kuchni!

Jak świętują współcześni krakowianie

Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa
zaprasza

22 grudnia 2019
16.00 | Mały Rynek

76. KRAKOWSKA LEKCJA ŚPIEWANIA

KOLĘDY DO ŚPIEWANIA PO DOMACH

12.00 | Rynek Główny
naprzeciwko wylotu ul. Brackiej

OPŁATEK KRAKOWIAN

str. 6

ŚWIĘTA I SYLWESTER

6. Świąteczny Kraków

Będzie się działo!

9. Przepis na święta według znanych krakowian

Bzyk, Dymna, Sikorowski i Wójcicki opowiadają o świętach

10. Na sportowo w Nowy Rok!

Zapraszamy na lodowisko

11. Świąteczne zwyczaje krakowian... od kuchni!

Jak świętują współcześni krakowianie

12. Szopka po krakowsku

Znamy laureatów 77. edycji konkursu szopek

12. Szopka z klocków Lego

Zbuduj szopkę z klocków i wygraj gadżety

MIASTO

13. Kraków przygotowany na zimę

252 jednostki w gotowości

14. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

15. Zielony Kraków

16. Gala Partnerów Programu Krakowskiej Karty Rodzinnej

Partnerzy Roku 2019 wybrani

16. Największa giełda na południu Polski

Od kwiatów po targi staroci

FERIE

17. Ferie z Ośrodkiem Kultury Kraków-Nowa Huta

18. Zima z Centrum Kultury Podgórze!

19. Zimowisko w Beskidzie Sądeckim, półkolonie na Krupniczej

20. „Sztuki i sztuczki” w klubie Wena

21. Warsztaty zimowe dla dzieci w „Norwidzie”

str. 13

NOWA HUTA

22. Leć, Huto, leć! Trudny skok w Nowy Rok

Felieton Ryszarda Kozika

KULTURA

23. Czytanie – niezwykła supermoc!

Promujemy czytelnictwo wśród najmłodszych

24. Być jak Herbert Hoover

Za nami druga edycja akcji

DLA SENIORÓW

25. Wyczesany Mikołaj!

Wzruszające spotkanie w DPS przy os. Sportowym

26. Żółte, szmaragdowe i diamentowe

Medale dla wytrwałych

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Patroni krakowskich ulic oczami uczniów

Uroczyste wręczenie nagród laureatom VII edycji konkursu „Patroni krakowskich ulic”

28. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

29. Przewodniczący klubów o budżecie na rok 2020

Ocena projektu budżetu przez szefów klubów RMK

30. Ile kosztują plany miejscowe?

O kosztach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na posiedzeniu Komisji Budżetowej

31. Mieszkania w Krakowie

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

HISTORIA

32. Krakowskie tradycje poświąteczne

Sto lat temu w Krakowie

33. Kalendarium krakowskie

Kraków

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4
Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 154, I piętro, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska; sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerżowski, Wiesław Majka. Okładka: fot. Bogusław Świerżowski

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i łamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o. Nakład: 45 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadesłanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Wielopole 18a, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4 oraz w krakowskich szpitalach, siedzibach jednostek miejskich, Punktach Obsługi Mieszkańca (CH Bonarka, CH Bronowice, CH Serenada), w Punktach Sprzedaży Biletów MPK (ul. Podwale 3/5, św. Wawrzyńca 13, przy Dworcu Głównym Wschód), przychodniach, Centrach Aktywności Seniorów i bibliotekach.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych KOLPORTER SA: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34C, ul. Misiotka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (SELGROS), ul. Pawia (Galeria Krakowska), ul. Cwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (VINCI), ul. Lubicz L2, Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5A (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, Komandosów 8, al. Bora Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogilskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Stowackiego / Prądnicka, na pętli tramwajowej Krowodrza Górka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **15 stycznia.**

Fot. Bogusław Świerkowski

Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok – czeka nas kumulacja życzeń. Będziemy łączyć się opłatkiem, a tydzień później wznosić toasty i stukać kieliszkami. Spotkamy się w gronie bliższej i dalszej rodziny, a w sylwestra ze znajomymi lub też nowo poznanymi osobami. Czego sobie życzyć?

Dużo zdrowia! Bez niego wszystkie inne plany mogą lec w gruzach. Każdy z nas częściej lub rzadziej ma do czynienia ze służbą zdrowia i wie, że lepiej szpitale i przychodnie oglądać z zewnątrz.

Rodzinnego szczęścia! Z uśmiechniętymi dziećmi i radosnymi dziadkami. Niech każdy ma taką rodzinę, jaką sobie wymarzył.

Powodzenia w pracy! Satysfakcja z wykonywanej pracy, zadowolenie z zarobków – to podstawa egzystencji. Sporo nam jeszcze brakuje do europejskich pensji i zachodniego stylu życia. Mam nadzieję, że nasze dzieci dożyją tych lepszych, od dawna zapowiadanych czasów.

Spełnienia marzeń! To one są impulsem do wielu działań. Wytaczają nam cel, bo niektóre marzenia są w zasięgu ręki, trzeba tylko bardzo chcieć i dążyć do ich zmaterializowania.

Pozytywnego nastawienia do życia! Ludziom o takiej postawie lepiej się żyje. Pewnie, że częściej narażeni są na kubek zimnej

Życzymy sobie życzliwości...

wody, ale też z każdej porażki potrafią wyciągnąć konstruktywne wnioski.

Spokoju! To ważne. W czasach, w których jesteśmy bezustannie atakowani reklamami i nachalną propagandą, to nad wyraz ważne życzenie. Żyjemy wśród ludzi, którzy absolutnie nieproszeni próbują narzucić nam swoje poglądy, działania, zmusić nas do zmiany zachowań. Są to najczęściej niby-politycy kreujący się na osoby mające receptę na wszystko. Niby-dziennikarze pokazujący rzeczywistość w krzywym zwierciadle, bo taką lepiej się czyta i klika. Są też aktywiści próbujący podporządkować sobie cały świat.

Podsumowując: Wesołych Świąt i Szczęśliwego Nowego Roku!

Maciej Grzyb
zastępca dyrektora Wydziału Komunikacji Społecznej
Urzędu Miasta Krakowa

 Kraków **MOCAR**
GUIDO
CASARETTO
DUCHY MATERII
25.10.2019–22.3.2020

MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE MOCAR, UL. LIPOWA 4

PARTNER MOCAR-U PATRON GALERII RE

PRZY WSPARCIU

RE-Bau

WWW.MOCAR.PL

GUIDO CASARETTO, CZY NIESYMPATYCZNI LUDZIE WYGLĄDAJĄ PODOBNI? IV, 2019, GRAFIT, WĘGIEL / ŻYWICA, 193 x 230 x 150 CM, COURTESY ADAMOVSKIY FOUNDATION, FOT. K. KAYGUSUZ

**RADOSNYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
I WSPANIAŁEGO
NOWEGO ROKU
2020!**

życzą

Jacek Majchrowski
PREZYDENT
MIASTA KRAKOWA

Dominik Jaśkowiec
PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA KRAKOWA

Radosnych i magicznych świąt
życzy
redakcja dwutygodnika miejskiego
KRAKÓW.PL!

Świąteczny Kraków

fot. Jan Graczyński

Kraków o tej porze roku to wyjątkowo magiczne miejsce. Rozświetlone świątecznymi dekoracjami miasto oczarowuje mieszkańców i turystów. W tym roku tłumy powinienn przyciągać nie tylko bożonarodzeniowy jarmark na Ryнку Głównym – dopiero co uznany przez CNN za jeden z najatrakcyjniejszych na świecie – ale także startujący w połowie grudnia kiermasz nowohucki. Atrakcyjnie zapowiada się również sylwester – szykuje się... potrójna zabawa.

Tadeusz Mordarski

Jarmark świąteczny na Ryнку Głównym to od lat w Krakowie główna świąteczna atrakcja. Jak co roku kupcy z całego kraju prezentują towar w niemal 100 kioskach handlowych i gastronomicznych. Miasto gości też kupców z Litwy, Ukrainy, Słowacji i Węgier. – Jarmark świąteczny na Ryнку Głównym ma wspaniały, bożonarodzeniowy klimat. Możemy tu kupić ozdoby choinkowe i oryginalne prezenty, np. biżuterię z tkanin i drewna, rękodzieło z lnu i wełny, ręcznie wykonane zabawki materiałowe, ceramikę i biżuterię. A po udanych zakupach warto posilić się lokalnymi przysmakami. Od lat kiermasz cieszy się wielkim zainteresowaniem także gości z zagranicy – mówi prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

A pyszności na jarmarku nie brakuje! Znajdują się tu stoiska m.in. z polskimi potrawami z grilla, pierogami według staropolskich receptur i zupami. Można skosztować pajdy wiejskiego chleba na zakwasie ze smalcem, kielbasą, boczkiem, cebulą i ogórkiem, gruzińskich pierogów z nadzieniem na słonko, przekąsek na słodko z ciasta francuskiego, a także świątecznych łakoci: prażonych orzechów, krówek, domowych ciast, ciasteczek, churros, kołaczy, pierników i miodów.

Występy artystyczne, kolędniczy Korowód

Kiermaszowi towarzyszy mnóstwo atrakcji. Warto zatrzymać się przy estradzie, by podziwiać występy zespołów artystycznych. 20 grudnia na scenie pojawi się chór kameralny z parafii św. św. Piotra i Pawła z Wieliczki, który zaśpiewa kolędy i pastorałki. W tym dniu wystąpi również zespół Ahaju Fusion z Boliwii.

Najbarwniejsza impreza jarmarku czeka nas 21 grudnia. To Korowód Kolędniczy, w którym weźmie udział wiele autentycznych, amatorskich grup folklorystycznych. Zespoły spotkają się przy krakowskim Barbakanie o godz. 11.30. Następnie barwny korowód przejdzie na Rynek, gdzie wraz z publicznością ok. południa zaśpiewa na estradzie Jarmarku kilka kolęd. Każdy zespół będzie prezentował się w różnych punktach Ryнку. Również 21 grudnia o godz. 18.00 na estradzie będzie można zobaczyć spektakl „Cicha noc” przygotowany przez Fundację Grupy „Adalex”.

Jak co roku władze miasta zapraszają na Oplątek Prezydencki – w samo południe, 22 grudnia Jacek Majchrowski wraz z Metropolitą Krakowskim spotkają się z mieszkańcami Krakowa i turystami przed estradą Jarmarku Bożonarodzeniowego. Spotkanie poprzedzi koncert kolęd na Trzech Tenorów. Wystąpią Alexander Martinez, Łukasz Gaj, Jakub Oczkowski. A po południu, o godz. 16.00, zapraszamy na Mały Rynek na 76. Lekcję Śpiewania.

Atrakcji na krakowskim Ryнку nie zabraknie w samą Wigilię – w południe odbędzie się pokaz „Dziadów Polskich” przy pomniku Adama Mickiewicza według inspiracji Wieszcza. A na drugi dzień przy „Adasiu” zaplanowano wspólne kolędowanie. Początek – o godz. 14.00.

Jarmark nowohucki

Ale kiermasz świąteczny to nie tylko Rynek Główny! Po raz pierwszy przewidziano Jarmark Bożonarodzeniowy w Nowej Hucie. Potrwa on od 14 do 22 grudnia.

Od południa do godzin wieczornych wystawcy będą prezentować swoje produkty przed Nowohuckim Centrum Kultury przy al. Jana Pawła II 232. Będzie tam można kupić oryginalne ozdoby choinkowe, świąteczne stroiki, drewniane zabawki, a także lokalne sery, oleje i inne pyszności.

Dodatkową atrakcją będą występy muzyczne. 14 grudnia zabrzmią kolędy w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Nowa Huta & Wojciech Dąbrowski, a 21 grudnia – świąteczne utwory zaśpiewają góralski Hamernik & Hanka Wójciak. ▶

Jarmark Bożonarodzeniowy w Nowej Hucie

**14-22 grudnia
w godz. 12.00–20.30**

plac przed Nowohuckim
Centrum Kultury

więcej na

www.krakow.pl

Święta i sylwester

► Potrójna zabawa

Wspaniale zapowiada się też sylwester w Krakowie. W planie – prywatka, bal i koncert łączący pokolenia – będzie więc można przebierać w propozycjach. Zabawy zostaną zorganizowane, podobnie jak w ubiegłym roku, aż w trzech miejscach! Sylwester w Nowej Hucie rozpocznie się o godz. 19.00, pozostałe dwa – o 21.00. – Każdy znajdzie coś dla siebie – zapewniają władze miasta.

Tradycyjnie jedna z imprez odbędzie się na Rynku Głównym. Z pewnością przyciągnie ona wielu młodych ludzi, bo będzie można posłuchać m.in. rapowych klasyków i muzyki elektronicznej. Tego wieczoru wystąpi pochodzący ze stolicy Małopolski Jan-rapowanie. Na scenie będzie więcej wykonawców młodego pokolenia – koncert dadzą m.in. Piotr Zioto, Paulina Przybysz, Ralph Kaminski. Chwilę po północy zagra The Dumping – tego występu nie można przegapić, bo duet zapowiedział, że wkrótce zawiesza działalność. Nie zabraknie też propozycji dla przedstawicieli starszego pokolenia – na scenie zaśpiewają legendy polskiej muzyki Krystyna Prońko i Andrzej Dąbrowski.

Warto podkreślić, że Miasto zrezygnowało z fajerwerków. – Kraków już od kilku lat nie organizuje pokazów pirotechnicznych. Zamiast tego o północy widzowie mogą podziwiać pokaz laserów – podkreśla prezydent Krakowa.

Doskonale zapowiada się impreza w nowohuckiej alei Róż. Tam zostanie zorganizowana największa sylwestrowa prywatka, którą poprowadzi znany dziennikarz muzyczny Hirek Wrona. – To będzie swoista podróż w czasie. Na początku przeniesiemy się do lat 70. Przez kolejne dekady, aż do czasów współczesnych, przeprowadzi nas Hirek Wrona, który wcieli się w rolę didżeja. Usłyszymy największe przeboje, te stare i nowe – mówi Jacek Majchrowski. Wyjątkowości potańcówce z pewnością dodaje fakt, że zwieńczy ona obchody 70. urodzin Nowej Huty.

Imprezę ubarwią wizualizacje przeplatane animacjami złożonymi z obrazów dawnej Nowej Huty, wspólna nauka tańca, konkursy dla uczestników i pokaz efektów specjalnych.

Jeśli ktoś marzy o sylwestrowym balu – warto wybrać się na Rynek Podgórski. Zamieni się on w wielką salę taneczną rodem z minionych epok. Nie zabraknie wodzirejów, którzy będą uczyć tańców towarzyskich. Będzie można więc poznać podstawowe kroki samby, rumby, salsy czy twista. Zabawę uatrakcyjnią pyszny poczęstunek i konkursy z nagrodami. Punktem kulminacyjnym będzie walc noworoczny – już po północy odtanczą go wszyscy uczestnicy balu.

fot. Wojciech Wandzel

Przepis na święta według znanych krakowian

Rodzinna atmosfera, oglądanie krakowskich szopek oraz 12 wigilijnych potraw. I obowiązkowo śnieg! Do tego wspomnienia o wysyłaniu kartek i staniu w kolejkach po pomarańcze... Jak powinny wyglądać święta i jak obchodziło się je kiedyś? Opowiadają Marcin Bzyk-Bąk, Anna Dymna, Jacek Wójcicki i Andrzej Sikorowski.

Marcin Bzyk-Bąk

Różnie spędzałem święta. Zdarzyło mi się być w drodze, na autostradzie, bywało, że samotnie siedziałem w Wigilię przy śledziu i rozmawiałem z kotem czy psem. Bardziej był to monolog, bo nigdy zwierzęta mi nie odpowiadały. Zatem dementuję – zwierzęta w Wigilię nie mówią ludzkim głosem. Przynajmniej nie do mnie.

W dzieciństwie rarytasem były kubańskie pomarańcze. O bananach słyszeliśmy na lekcjach przyrody. Mama robiła czekoladę, miała skądś przepis i produkowała ją, wlewając gorącą masę na płaski talerz. Z lubością się nią zajadałem.

Dzisiaj natomiast pędzący tłum w galeriach handlowych corocznie morduje to, co w świętach najważniejsze – duchowość. Corocznym stałym punktem Bożego Narodzenia są szopki. Zawsze z ciekawością odwiedzam kościoły, patrzę, kto i jaką zrobił. Lubię ten zwyczaj. Nie można zapomnieć w tym miejscu o naszych krakowskich szopkach. Są piękne i niepowtarzalne.

Zdarzyło mi się spędzić święta i sylwestra na odludziu. Drewniana chata, dużo śniegu, piec chlebowy pośrodku izby wraz z zapiekiem. Wypatrywanie pierwszej gwiazdki, po której zasiedliśmy do kolacji. Była nieśpieszna atmosfera, dużo dobrego jedzenia i kolędy. Chciałbym co roku móc tak spędzać święta: w dobroci, zrozumieniu i szacunku dla drugiego człowieka.

Najbardziej lubię dzielenie się opłatkiem i wyjścia na pasterkę. Celowo mówię „wyjścia”, bo nie zawsze udawało się dotrzeć, aby zaśpiewać z innymi „Bóg się rodzi, moc truchleje”... Święta to naprawdę dobry czas do przemyśleń i spokojnego snucia planów na nadchodzący rok.

Anna Dymna

Od 16 lat mam fundację i wiążę się z nią dodatkowe świąteczne obowiązki i rytuały. Święta zaczynam dużo wcześniej. Już w listopadzie na akcję radiowej „Jedynki” lepię moje magiczne szopki z masy solnej. Maluję je akrylami i potem odbywa się aukcja na rzecz Fundacji Mimo Wszystko. W tym roku moja pierwsza szopka poszła za

2,5 tys. zł, więc już jestem dumna. Zawsze organizuję bożonarodzeniowy Salon Poezji i dzielę się opłatkiem oraz poezją z moimi wiernymi salonowymi przyjaciółmi.

Od wielu lat Wigilię robi mój starszy brat. Ja nie mogę, bo w noc wigilijną zawsze jadę do Radwanowic, do Doliny Stońca, gdzie mieszkają moi podopieczni, osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Niektórzy nie mają rodzin i zostają na święta w Schronisku im. Brata Alberta prowadzonym przez ks. Tadeusza

Isakowicza-Zaleskiego. By nie czuli się tak samotni, jeżdżę do nich i robię wielkie plenerowe widowisko przed pasterką. Idziemy z pochodniami, podopieczni są przebrani za pasterzy, aniołów, Matkę Boską czy św. Józefa. Płonie ognisko, czytamy wiersze i Piśmo Święte, śpiewamy kolędy. Potem idziemy na pasterkę.

Najbardziej w świętach lubię to, że wypracowałam w sobie siłę, która sprawia, że nic mnie nie denerwuje. Nie denerwuję się, że nie zdążę czegoś zrobić. Nie ogarnia mnie szal, że nie kupiłam jakiegoś produktu. Przygotowuję się dużo wcześniej, chociaż mam dużo zajęć. A w święta najważniejsze są dla mnie spotkania z ludźmi.

Jacek Wójcicki

Święta spędzam rodzinie na krakowskim Zwierzyńcu – obowiązkowo z szopką, bo to nasza piękna tradycja. Gdy byłem mały, lubiłem sklejać kolorowe folie i złotką, by budować domki, które stawiały się chłopięcą szopką. Do dziś mam wielki sentyment do tego zwyczaju. Pamiętam również „polowanie” na pomarańcze, szynkę czy nawet karpia, co dzisiaj wydaje się wymysłem.

Lubię, gdy pada śnieg i pokrywa bielą szary o tej porze roku Kraków. Planty i Rynek nabierają magicznego wymiaru, a obejrzenie szopek w kościołach to wręcz wyzwanie dla prawdziwego Krakusa i powód do dumy. Wypad do Kalwarii Zebrzydowskiej i klasztoru oo. Bernardynów, żeby podziwiać największą chyba ruchomą szopkę, to frajda dla dorosłych i dla dzieci.

W tych dniach wyjmuję z szafy diabelski strój – ogon i rogi. To rekwizyty, których używam podczas kolędowych występów. Przez lata tworzyłem taki niebiańsko-piekielny duet z Anną Szalapak. Bo te święta to również czas czułej zadumy.

Andrzej Sikorowski

Spędzam święta dość prozaicznie. Dzielę się opłatkiem i jem potrawy, które były w moim domu od dzieciństwa. W święta pojedziemy z żoną do Zakopanego, gdzie często bywam. Jest tam spokój i cisza, mam także nadzieję, że będzie śnieg. Będę spotykał się ze znajomymi w wąskim gronie.

Obecne święta są trochę inne niż te z dzieciństwa, bo nie wymagają tyle zachodu. Dawniej o wszystkie produkty było trudno. Pamiętam, jakim kłopotem było zdobycie wielkiej choinki. Mieszkaliśmy w kamienicy czynszowej. Mieszkania były wysokie, prawie cztery metry. Jeżeli rodzice chcieli postawić choinkę do sufitu, to używali znajomości, żeby takie drzewko kupić.

► Tęsknię za świętami, które zaczynały się wtedy, kiedy powinny się zaczynać. Mam serdecznie dość Bożego Narodzenia rozpoczynającego się w listopadzie. Moje dzieciństwo nie upływało pod znakiem świątecznej dekoracji już miesiąc wcześniej. Nie upływało pod znakiem śpiewania kolęd miesiąc wcześniej. Przez to święta mojego dzieciństwa nabierały szczególnego, jednostkowego znaczenia. Teraz są skomercjalizowane i przez rozciągnięcie w czasie tracą czar i prawdziwy wymiar. Niedawno zobaczyłem ekipę dziennikarzy pewnej stacji, która gościła

w domu dziecka z prezentami mikołajowymi. Chwała im za to, że obdarowali dzieciaki. Natomiast oni podczas tej wizyty śpiewali kolędy. To dla mnie kompletna paranoja. Za mojego dzieciństwa na Świętego Mikołaja nikt kolęd nie śpiewał. Ojciec zabraniał tego do momentu Wigilii. Do tego czasu trwa zupełnie inny okres w liturgii Kościoła i po prostu kolęd się nie śpiewa. One rozbrzmiewają z okazji narodzin Chrystusa.

(występował: Tadeusz Mordarski)

Na sportowo w Nowy Rok!

Czas sięgnąć do szafy, wyciągnąć z niej tyżwy i porządnie je naostrzyć. Zima nadchodzi wielkimi krokami, a to oznacza także otwarcie lodowisk – jedno z nich już jest dostępne przed Nowohuckim Centrum Kultury (al. Jana Pawła II 232).

Tadeusz Mordarski

Lodowisko na skwerze przy NCK-u, tuż obok pl. Centralnego, działa od końca listopada. To jedyny taki obiekt na wolnym powietrzu w tej części Krakowa.

Lodowisko ma powierzchnię 800 m kw. i będzie otwarte do końca lutego, od rana do wieczora. Jeździć można samemu oraz zespołowo, na tyżwach własnych lub wypożyczonych. Czas umili muzyka zapewniona przez organizatorów, a także towarzystwo innych tyżwiarzy. – To świetna propozycja dla tych, którzy lubią spędzać czas aktywnie – także wtedy, gdy temperatura spada poniżej zera. Rozrywka dla całych rodzin, ale też doskonałe miejsce, by zorganizować zajęcia dla uczniów w ramach lekcji wychowania fizycznego – mówi prezydent miasta Jacek Majchrowski.

Mobilne lodowisko powstało dzięki finansowemu zaangażowaniu budżetu miasta Krakowa i wsparciu Zarządu Infrastruktury Sportowej w Krakowie. Lodowisko to nie jedyna atrakcja, jaką przygotowano dla miłośników aktywnego spędzania czasu.

Jak co roku zostanie zorganizowany Krakowski Bieg Sylwestrowy – już po raz 16.

Zawodnicy mogą wybrać jeden z dwóch dystansów. „Smocza piątka” na 5 kilometrów jest przewidziana dla wszystkich chętnych, a „Radosna dziesiątka” na 10 kilometrów dla osób pełnoletnich. Na pokonanie dystansów biegacze mają 90 minut.

Tu będzie się liczył jednak nie tylko dobry czas, ale przede wszystkim... ciekawy kostium. Organizatorzy liczą na kreatywność i zachęcają, by przebrać się w fantazyjne stroje – najlepiej nawiązujące do historii i tradycji Krakowa. Autorzy najbardziej pomysłowych kreacji zostaną nagrodzeni. Każdy, kto ukończy bieg, otrzyma na mecie pamiątkowy medal, gorący posiłek, napoje i słodycze, a panie powitane zostaną różami.

Uwaga! Zapisy internetowe do 16. Krakowskiego Biegu Sylwestrowego potrwają do 22 grudnia. Po tym terminie zgłoszenia będą przyjmowane w biurze zawodów – 30 i 31 grudnia, o ile wcześniej nie zostanie wyczerpany limit startujących. Ten ustalono na 2500 osób.

 Kraków

KOLEĘDY

NA TRZECH TENORÓW

JAKUB OCZKOWSKI

ALEXANDER MARTINEZ

PIOTR KARZEŁEK

ŁUKASZ LECH – REŻYSERIA I NARRACJA

MACIEJ NIEĆ – ARANŻACJE I AKOMPANIAMENT

**28 GRUDNIA 2019 R.
GODZ. 19.00**

**KOŚCIÓŁ P.W.
ŚW. BRATA ALBERTA
(KRAKÓW, OS. DYWIZJONU 303)**

LIDIA JAZGAR – PROWADZENIE

WWW.NHDN.PL

BEZPŁATNE ZAPROSZENIA – ODBIÓR:
DZIAŁ IMPREZ I PROMOCJI OŚRODKA KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA (OS. CENTRUM A 6A)
BIURO POSELSKIE POŚŁA IRENEUSZA RASIA
(OS. ŻŁOTEJ JESieni 6/34)
PUNKT INFORMACJI MIEJSKIEJ (UL. ŚW. JANA 2)

WYDARZENIU TOWARZYSZYĆ BĘDZIE KWESTA
NA RZECZ HOSPICJUM IM. ŚW. ŁAZARZA W KRAKOWIE.
ORGANIZATORZY NIE ZAPEWNIĄ
DLA WSZYSTKICH MIEJSC SIEDZĄCYCH!

**61. NOWA HUTA.
DLACZEGO NIE?!**

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

ORGANIZATORZY

OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA

XIV Czytelnia,
XVI Bieńczyce,
XVII Wzgórze Krzesławickie

PARTNERZY CYKLU

WODOCIĄGI
Miasta Krakowa

PATRONAT MEDIALNY

DZIENNIK POLSKI

Krakowianie lubią robić zakupy na targach i placach / fot. Anna Cupczyńska

Świąteczne zwyczaje krakowian... od kuchni!

Dwanaście potraw, siano pod obrusem i dzielenie opłatka – to dobrze znane bożonarodzeniowe zwyczaje. W Krakowie, Europejskiej Stolicy Kultury Gastronomicznej 2019, kulinarne tradycje są szanowane – zwłaszcza te dotyczące dań wigilijnych. Są jednak pewne wyjątki i... mody. Jak zatem świętują współcześni krakowianie? Gdzie robią zakupy i co trafia na ich świąteczne stoły?

Katarzyna Płachecka

Chociaż wydawać by się mogło, że żywność kupujemy już tylko w wielkich marketach, to jednak przed świętami kolejki kupujących ustawiają się na lokalnych placach targowych.

Stare i nowe tradycje

Ulubione place krakowian – Imbramowski, Bieńczycki, Hala Targowa, Na Stawach, Nowy i Stary Kleparz – to najlepsze miejsca na zakup ryb, wędlin, grzybów, zakwasu na barszcz czy pieczywa. Są także frykasy niecodzienne, takie jak popularne od kilku lat śledzie „premium” – prawdziwe, różowe matjasy, które znaleźć można w jednej z budek na Starym Kleparzu. Coraz częściej na stoły trafia też wędzony Pstrąg Ojcowski, lokalny przysmak, dostępny na Starym Kleparzu. W Podgórzu najlepszym miejscem na zakupy jest czynny w środy i soboty Targ Pietruszkowy, na którym jedzenie kupujemy z rąk producentów i rolników. Stoik złotego miodu z Pasieki Morawskich, Miodów Krupiec czy Beskidzkiej Barci przyda się do piernika. Śliwka susza sechłońska to znakomity dodatek do świątecznego kompotu czy ciast. O karpniu, najśłynniejszym zatorskim, mówi się wiele przed każdymi świętami. U jego boku pyszną się kapusta charsznicka i fasola Piękny Jaś. W pierwszy i drugi dzień świąt nie stronimy już

Ulubione place krakowian – Imbramowski, Bieńczycki, Hala Targowa, Na Stawach, Nowy i Stary Kleparz.

od mięs i wędlin – stawę powoli zyskuje świetna kietbasa piaszczańska, kuzynka znanej lisieckiej. Z zapachem świąt kojarzą nam się także cytrusy. Olejki eteryczne z pomarańczowej czy mandarynkowej skórki, w którą wbijamy goździki, unoszą się w niejednym domu. Ekologiczne cytrusy znajdziemy na Targu Pietruszkowym oraz w sklepach ze zdrową żywnością. Alkohol na stole? To kwestia dyskusyjna. W wielu krakowskich domach pojawia się tylko jako prezent pod choinką. A na ten najlepiej wybrać małopolskie wina: butelki z Winnic Srebrna Góra, Jura, Wieliczka, Słońce i Wiatr czy Kresy.

W krakowskich domach

Czego nie może zabraknąć na świątecznym stole? Każdy ma na to pytanie swoją odpowiedź. Dziennikarka Magdalena Kasprzyk-Chevriaux nie może się obejść bez barszczu na wywarze grzybowym, z buraczanym zakwasem i uszkami z prawdziwków. Taki specjał podaje w swoim domu tylko raz do roku, ale jest to obowiązkowy punkt wigilijnej wieczerzy. Dla Michała Cienkiego, szefa kuchni restauracji ART, święta w jego domu nie mogą się odbyć bez kapusty z grochem, karpia z własnego stawu, klusek z makiem i kompotu z suszu. Nieco innego zdania jest Łukasz Cichy, szef kuchni restauracji Biała Róża, którego rodzina karpia nie lubi!

W domu państwa Cichych podaje się na Wigilię trzy rodzaje ryby (tak aby każdy miał wybór), piecze się chleb z bakaliami i ciasteczka z migdałami. Barszcz jest kiszony przez mamę już trzy tygodnie przed Wigilią i podobno wychodzi tak pyszny tylko raz w roku. Rodziną tradycją w domu Daniela Myśliwca, szefa kuchni restauracji Karakter, są pierogi z kapustą i grzybami robione przez mamę. W jednym z nich ukryta jest zawsze moneta, a osoba, która ją znajdzie, będzie miała szczęście do pieniędzy przez cały rok. U Marcina Filipkiewicza, szefa kuchni restauracji Copernicus, potraw ma być 12, ale obok tych tradycyjnych pojawi się tatar z tososia i oblane masłem szatniowym ravioli z pieczonym burakiem.

Ile krakowian, tyle sposobów na idealną Wigilię. Cienimy przepisy przekazywane z pokolenia na pokolenie i tworzymy własne tradycje, a wszystko po to, by cieszyć się wspólnym czasem przy stole!

Szopka po krakowsku

77. edycja Konkursu Szopek Krakowskich za nami! Nagrodzone dzieła można podziwiać na specjalnej wystawie w Celestacie.

Tadeusz Mordarski

Konkurs odbył się tradycyjnie w pierwszy czwartek grudnia. Szopkarze przynoszą wówczas swoje dzieła na Rynek Główny, pod pomnik Adama Mickiewicza, a następnie biorą udział w uroczystym korowodzie.

Wyniki konkursu poznaliśmy 8 grudnia – wymieńmy laureatów choćby w głównych kategoriach: szopki duże – Leszek Zarzycki i Zbigniew Zyman, szopki średnie – Dariusz Czyż i Zbigniew Gillert, szopki małe – Maciej Moszew, szopki miniaturowe – Zbigniew Madej. Wszystkim wyróżnionym serdecznie gratulujemy! Teraz najpiękniejsze szopki można podziwiać w Celestacie, oddziale Muzeum Krakowa przy ul. Lubicz 16 – mamy na to czas do połowy lutego.

W Celestacie także odbędą się tradycyjne Jasełka – przedstawienie kukiełkowe w wykonaniu rodziny Malików ze Zwierzyńca. Ich scenografię będzie stanowić tradycyjna szopka krakowska wykonana na konkurs przez Annę i Rozalię Malik. Została ona zakupiona przez MHK do zbiorów. Na co dzień jest prezentowana w sali edukacyjnej w Pałacu Krzysztofora. Przedstawieniu będą towarzyszyć grane i śpiewane na żywo kolędy i pastorałki. Przewidziano cztery terminy

przedstawień: jedno odbędzie się przed świętami – 22 grudnia. Pozostałe – 26, 28 i 29 grudnia. Wszystkie rozpoczną się o godz. 18.00. Wstęp kosztuje 5 zł.

Szopka krakowska to bez dwóch zdań ewenement na skalę światową. Jej forma ukształtowała się w XIX-wiecznym Krakowie, w środowisku murarzy i robotników budowlanych, którzy szukali źródła dochodu

w czasie jesienno-zimowym. Zwyczaj budowania przenośnego teatrzyku lalkowego, ze Świętą Rodziną na pierwszym piętrze, w formie budynek z wieżami, z elementami przypominającymi architekturę starego Krakowa, był bardzo popularny aż do I wojny światowej. Następnie zwyczaj nieco popadł w zapomnienie, aż do roku 1937. To wówczas amatorzy krakowskich tradycji zorganizowali I Konkurs Szopek Krakowskich. Ta tradycja – z przerwą w trudnych czasach okupacji – przetrwała do dzisiaj. W 2018 r. zwyczaj budowy wyjątkowych w skali świata szopek krakowskich został wpisany na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO.

fot. Bogusław Świerczowski

Szopka z klocków Lego

Jak co roku szopkowi artyści dali z siebie wszystko, aby zachwycić nas swoimi dziełami. Jednak tym razem nie tylko oni mają okazję się wykazać. Każdy, kto posiada klocki Lego, powinien zainteresować się konkursem ogłoszonym przez HistoryLand.

Paweł Waluś

Jedyne, co trzeba zrobić, to zbudować szopkę z klocków Lego i wyśłać jej zdjęcie pod postem konkursowym do końca grudnia 2019 r. Jaką szopkę? Tutaj organizatorzy zdają się na wyobraźnię konkursowiczów. Z całą pewnością nie warto się ograniczać, a im bardziej wymyślna będzie to budowla, tym większa szansa, że zostanie dostrzeżona.

A więc klocki w dłoń i do dzieła! Do wygrania zestawy Lego Creator. Post na Facebooku dotyczący konkursu znaleźć można pod adresem: bit.ly/Konkurs_ZbudujSzopke, natomiast pełen regulamin konkursu umieszczony jest na stronie: bit.ly/HL_regulamin_konkursu_zbuduj_szopke.

To nie wszystkie atrakcje związane z szopkami. Dzięki współpracy z Muzeum Krakowa jedno z dzieł wystawy szopek krakowskich dostępne jest właśnie w HistoryLandzie.

Zapraszamy do obejrzenia szopki pod adresem: pl. Nowaka-Jeziorańskiego 3 – w dawnym budynku dworca PKP.

Konkurs!

Również my mamy dla Państwa konkurs związany z szopkami i klockami Lego, a konkretnie HistoryLandem. Do wygrania: rodzinny bilet (2+2) do HistoryLandu, kubek oraz miś. Aby wziąć udział w konkursie, należy odpowiedzieć na następujące pytania: 1. W którym roku krakowskie szopkarstwo zostało wpisane na Reprezentatywną Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO? 2. Od którego roku organizowane są doroczne konkursy szopkarskie? Odpowiedzi prosimy wysyłać na adres: redakcja@um.krakow.pl do 30 grudnia. Zwycięzcy konkursu zostaną poinformowani o wygranej indywidualnie, e-mailem.

252 jednostki są przygotowane do odśnieżania ulic / fot. archiwum MPO

Kamil Popiela

Służby miejskie są przygotowane do zwalczania skutków zimy. W gotowości są 252 jednostki do odśnieżania ulic, zabezpieczono 12,6 tys. ton soli, 3,3 tys. ton piasku i 571 ton chlorku wapnia.

Kraków przygotowany na zimę

Od połowy października pracuje miejski komitet koordynacyjny ds. zimy na terenie Krakowa. Zasiadają w nim przedstawiciele wszystkich spółek i jednostek miejskich, które co roku są zaangażowane w zimowe utrzymanie miasta. Całą akcję „Zima” koordynuje MPO Kraków.

Dyspozytorzy MPO całodobowo monitorują prognozy pogody, temperaturę powierzchni ulic w mieście, a każdy z pojazdów biorących udział w akcji jest wyposażony w GPS. Monitoring miejski zapewnia podgląd głównych punktów komunikacyjnych i ulic.

Mieszkańcy mogą przysyłać zgłoszenia o oblodzeniu i opadach, konieczności odśnieżania ulic i chodników bezpośrednio do dyspozytorni akcji „Zima” e-mailowo: interwencje24h@mpo.krakow.pl; telefonicznie: 12 646-23-61 lub kontaktować się bezpośrednio ze spółkami i służbami odpowiedzialnymi za zadania w danej dziedzinie.

Służby zaangażowane w akcję „Zima”:

- MPEC – utrzymanie sieci ciepłowniczej, usuwanie awarii, całodobowe dyżury, reagowanie na zgłoszenia mieszkańców, aktualizacje i raporty uzupełniane na bieżąco na stronie internetowej;

- MPK – zapewnienie sprawności komunikacji miejskiej;
- MPO – koordynacja akcji, oczyszczanie dróg i chodników ze śniegu, lodu i gołedzi, monitoring stanu dróg i reagowanie na zgłoszenia mieszkańców, całodobowe dyżury dyspozytorów;
- MPWiK – utrzymanie sieci wodociągowej, usuwanie awarii sieci, całodobowe dyżury, reagowanie na zgłoszenia mieszkańców, aktualizacje i raporty uzupełniane na bieżąco na stronie internetowej;
- Straż miejska – utrzymanie porządku i kontrola, przyjmowanie zgłoszeń od mieszkańców;

Kontakty do służb:

- MPEC – tel. 993, 12 644-18-72; strona [www: mpec.krakow.pl](http://www.mpec.krakow.pl)
- MPK – tel. 19 150, 12 254-13-00
- MPO – tel. 12 646-23-61; e-mail: interwencje24h@mpo.krakow.pl
- MPWiK – tel. 994, 12 424-23-03, 12 422-92-05, 800-130-06; strona [www: mpwik.krakow.pl](http://www.mpwik.krakow.pl)
- Straż miejska – tel. 986
- ZDMK – tel. 12 616-75-55
- ZZM – tel. 12 201-02-42

- ZDMK – utrzymanie i oczyszczanie torowisk tramwajowych, usuwanie awarii;
- ZZM – utrzymanie terenów zielonych, chodników i ścieżek rowerowych w parkach i na bulwarach wiślanych.

Liczba jednostek będących w gotowości z roku na rok rośnie. 5 lat temu było ich 218, w tym roku – 252. Dodatkowo w rezerwie pozostaje 48 pojazdów, które mogą zostać użyte do oczyszczania ulic podczas wyjątkowo trudnych warunków pogodowych.

Uchylmy okienka dla wolno żyjących kotów

Jesień i zima to czas szczególnie do kuczliwy dla wolno żyjących kotów. Uchylmy dla nich okienka w piwnicach i pomieszczeniach gospodarczych, aby ochronić je przed zimmem i mrozem.

Okres zimowy to dla dzikich kotów niebezpieczna i trudna pora roku. W tym czasie potrzebują one szczególnej pomocy i opieki człowieka. Dlatego miłośnicy zwierząt apelują do właścicieli i administratorów krakowskich budynków: pomóżmy znaleźć tym zwierzętom schronienie przed zimmem i mrozem, uchylmy choć część okienek w piwnicach lub innych pomieszczeniach gospodarczych.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

5 grudnia

- Podpisanie listu intencyjnego dotyczącego ścisłej współpracy na rzecz trwałej reaktywacji toru wyścigów konnych w Krakowie
- Spotkanie z Rafałem Sonikiem – zwycięzcą Pucharu Świata FIM oraz Pucharu Świata Weteranów

6 grudnia

- Przekazanie prezentów od prezydenta Krakowa 144 mikołajom, którzy świątecznym tramwajem przewieźli je chorym dzieciom przebywającym w Szpitalu Specjalistycznym im. S. Żeromskiego (akcja organizowana przez: MPK SA w Krakowie, Urząd Miasta Krakowa, firmę Artim, Zespół Szkół Rzemiosła i Przedsiębiorczości Małopolskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Krakowie oraz Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego).

7 grudnia

- I Przegląd Piosenki Medyków i Pacjentów „Na zdrową nutę” (na rzecz powstającego Centrum Seniora, które poprowadzi krakowski Wolontariat św. Eliasza), Teatr Groteska, ul. Skarbowa

8 grudnia

- Święto Kupca, Sala Kupiecka
- Wręczenie nagród w 77. konkursie na szopkę krakowską, sala Miedziana, Pałac „Pod Krzysztoforą”, Rynek Główny

10 grudnia

- Wręczenie Adrianowi Hessowi stypendium im. Juliusza Lea
- Wręczenie Prezydentowi Miasta Krakowa Nagrody „Rzeczpospolitej” im. Jerzego Giedroycia, Warszawa

11 grudnia

- Uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa zwołana w celu wręczenia srebrnego medalu Cracoviae Merenti Muzeum Krakowa oraz brązowego medalu Cracoviae Merenti dr. inż. arch. Krzysztofowi Wielgusowi, Sala Obrad RMK

zdjęcia: Bogusław Świerzowski

- Otwarcie po remoncie oddziałów w Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Żeromskiego SP ZOZ w Krakowie, os. Na Skarpie
- Prezentacja witrażu „Polonia” oraz animacji „Apollo. Żywioty”, Muzeum Witrażu, al. Krasińskiego

12 grudnia

- Otwarcie posiedzenia Rady Dyrektorów OWHC, Pawilon Wyspiańskiego
- Oddanie do użytku i poświęcenie bloków operacyjnych w ramach projektu „Utworzenie Centrum diagnostyki leczenia i profilaktyki chorób przewodu pokarmowego i gruczołów dokrewnych w SMS im. G. Narutowicza w Krakowie” oraz zmodernizowanego Oddziału Dziecięcego, ul. Prądnicka

Zimowa ptasia stołówka

fot. archiwum ZZM

W naszym klimacie zima jest wyjątkowo trudną porą dla ptaków, które podjęły wyzwanie i zdecydowały się nie opuszczać naszego kraju. Jeżeli chcesz pomóc ptakom przetrwać zimę, możesz zorganizować im ptasią stołówkę. Pamiętaj jednak o tym, że ptaki (szczególnie małe) muszą jeść często, dlatego w karmniku nigdy nie może zabraknąć świeżego i suchego pokarmu!

Karmnik powieś tak, by ptakom było wygodnie do niego dolecieć. Dobrze, gdy w pobliżu jest drzewo, na którym ptaki mogą usiąść i spokojnie zjeść czy odpocząć. Nie ustawiaj karmnika w pobliżu szyb czy ruchliwej drogi.

W karmniku powinien znaleźć się drobny, czarny słonecznik – to wysokoenergetyczny pokarm chętnie zjadany przez sikorki i wiele innych gatunków. Nasiona zbóż np. pszenicy czy prosa oraz kasze to pożywienie dla wróbli, mazurków i sierpówek, a z płatkami owsianymi poradzą sobie rudziki. Orzechy zwabią do karmnika m.in. sówki czy grubodzioby, a konopie to szczególny przysmak dzwońców. Jeśli w swojej okolicy widziałeś szczygły, warto zdobyć dla nich olejarkę abisyńską tzw. murzynek. Z kosami i kwiczołami możesz podzielić się rodzynkami czy ogryzkiem z gruszki lub jabłka.

Nie karm ptaków resztkami z kuchni i chlebem – nie wszystko, co dobre dla nas, jest dobre dla ptaków.

Akcja choinka 2019/2020

Tradycyjnie jak co roku zapraszamy krakowian do udziału w Akcji Choinka. Choinki w doniczkach, które zdobiły krakowskie domy w okresie świątecznym, będzie można przywieźć do siedziby Zarządu Zieleni Miejskiej na Stadionie Miejskim im. Henryka Reymana. Drzewka należy dostarczyć od strony al. 3 Maja i zostawić przy bramie koło budki ochrony. Nasi pracownicy dadzą im drugie życie, sadząc je w lesie. Choinki przyjmujemy od 6 do 24 stycznia 2020 r.

Morsowanie na Bagrach – Zimozieloni 2019

Na Bagrach 7 grudnia rozpoczął się sezon dla krakowskich morsów. Akcja Zimozieloni potrwa aż do 29 lutego. W każdą sobotę w godzinach 10.00–11.00 nad „krakowskim Morskim Okiem” na śmiałków czekał będzie ratownik czuwający nad bezpieczeństwem zimowych kąpiei. Do wody wchodzić można w maksymalnie 20-osobowych grupach co 20 minut – 10.00, 10.20, 10.40. Regulamin korzystania z zimowych kąpiei znajduje się na stronie: www.zzm.krakow.pl w zakładce: Aktualności.

fot. Anna Waśkowska

10 grudnia w Teatrze Variété odbyła się Gala Partnerów Programu Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele instytucji miejskich i firm komercyjnych współpracujących z UMK przy realizacji programu wspierającego rodziny wielodzietne, zastępca prezydenta miasta Andrzej Kulig, radni oraz zaproszone rodziny.

Gala Partnerów Programu Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+ / fot. Bogusław Świerkowski

Gala Partnerów Programu Krakowskiej Karty Rodzinnej

Agnieszka Nowińska

Podczas spotkania laureaci odebrali z rąk zastępcy prezydenta Krakowa statuetki Partnera Roku 2019 Programu Krakowska Karta Rodzinna 3+ oraz podziękowania za współpracę. Goście Gali mieli okazję obejrzeć farsę muzyczną „Dziewczyna z plakatu” w reżyserii Janusza Sztytowskiego.

Wyboru Partnera Roku 2019 Krakowskiej Karty Rodzinnej 3+ dokonała kapituła konkursowa powołana przez Prezydenta Miasta Krakowa. Laureatów wyłoniono na podstawie wyników ankiet wypełnionych przez członków rodzin wielodzietnych oraz w oparciu o ocenę proponowanego przez Partnerów wsparcia i ich zaangażowania

w działania Gminy Miejskiej Kraków podejmowane na rzecz krakowskich rodzin. W skład kapituły weszli: przedstawiciel rodzin wielodzietnych, przedstawiciele prezydenta Krakowa oraz radni. Laureatów wyróżniono w sześciu kategoriach: Muzeum Narodowe w Krakowie (Kultura i rozrywka), Centrum Rozwoju Com-Com Zone prowadzone przez Stowarzyszenie SIEMACHA (Sport, rekreacja i wypoczynek), Salezjański Ruch Troski o Młodzież – Saltrom (Oświata i wychowanie), Wojewódzki Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika w Krakowie (Zdrowie), Główna Księgarnia Naukowa (Sklepy i gastronomia) oraz Kodak Express Pryzmat (Usługi).

Program wspierania rodzin wielodzietnych funkcjonuje w Krakowie od 2012 r.

Najpierw była to Krakowska Karta Rodzinna 4+ (dla rodzin z czwórką i większą liczbą dzieci), a od 2014 r. została zmieniona na Krakowską Kartę Rodziną 3+ (dla rodzin z minimum trójką dzieci). Zainteresowanie programem jest ogromne – w tym roku z oferty programu skorzystało ok. 90 proc. uprawnionych (5350 rodzin).

W ramach programu Krakowska Karta Rodzinna 3+ współpracę z Miastem podjęło ok. 360 podmiotów publicznych i komercyjnych (rabaty oferowane są w ponad 470 miejscach na terenie Gminy Miejskiej Kraków) i grono to regularnie się powiększa. Na stronie www.kkr.krakow.pl znajdują się szczegółowe informacje dotyczące programu oraz pełna lista jego partnerów.

Największa giełda na południu Polski

Słyszysz o niej niemal każdy krakowianin. Można tam kupić i sprzedać praktycznie wszystko – kwiaty, sprzęt elektroniczny, stare monety czy karmę dla kanarków. Teraz największym powodzeniem cieszy się sprzęt narciarski. W Krakowie działa największa na południu Polski giełda.

Tadeusz Mordarski

Jest tu wszystko, czego dusza zapragnie – mówi Bogdan Smok, prezes zarządu Centrum Giełdowego „Balicka”. To mieści się przy ul. Balickiej 56, obok osiedla Widok.

W dni powszednie na giełdzie królują kwiaty. Te można kupić już od 1.00 w nocy do białego rana. – Zaopatrują się u nas właściciele kwaciarni, hotelarze czy restauratorzy z całej Małopolski. Przyjeżdża też sporo osób prywatnych – twierdzi prezes Smok. W weekendy, od godz. 8.00 do

14.00, zaprasza z kolei na giełdę staroci i sprzętu RTV. – To świetna okazja nie tylko do zakupów, ale także do wspólnego spędzania czasu z rodziną. Tym bardziej, że w niedziele pozamykane są galerie handlowe, a na naszej giełdzie możliwość handlu mają tego dnia indywidualni sprzedawcy. Naprawdę jest w czym wybierać – zachwala szef Centrum Giełdowego.

W grudniu, jak co roku, ruszyła również giełda narciarska. Czynna jest w weekendy. – Można nie tylko kupić, ale i sprzedać swój stary sprzęt – dodaje Bogdan Smok. Prezes podkreśla, że Centrum

prowadzi też działalność dodatkową. Na miejscu można skorzystać z warsztatu samochodowego i stacji kontroli pojazdów.

Godziny otwarcia Centrum Handlowego „Balicka” (ul. Balicka 56):

- Giełda kwiatowa: od poniedziałku do piątku w godz. 1.00–9.00, w soboty 1.00–8.00.
- Giełda RTV: sobota w godz. 8.30–14.00, niedziela – 7.30–14.00.
- Giełda staroci: sobota w godz. 8.30–14.00, niedziela – 7.30–14.00.
- Giełda narciarska: sobota w godz. 8.30–14.00, niedziela – 7.30–14.00.
- Giełda zoologiczna: każdy wtorek w godz. 12.00–16.30.
- Stacja kontroli pojazdów: od poniedziałku do piątku w godz. 6.00–20.00, w soboty i niedziele w godz. 8.00–13.00.
- Warsztat: od poniedziałku do piątku w godz. 6.30–14.30.

zima w mieście

Ferie z Ośrodkiem Kultury Kraków-Nowa Huta

Ferie w Małopolsce odbędą się w terminie 27 stycznia – 9 lutego, warto jednak już teraz pomyśleć o zorganizowaniu dzieciom zimowego wypoczynku. Jak co roku kluby Ośrodka Kultury Kraków - Nowa Huta proponują zimowe półkolonie wypełnione ciekawymi aktywnościami.

Anna Krzemińska

Dwa tygodnie ferii w nowohuckich klubach wypełnione zostaną przez różnorodne atrakcje. Będzie czas na małe szaleństwa w parku rozrywki czy salach zabaw, relaks w Jaskini Solnej, wizyty w Klockolandzie i HistoryLand. Odważni będą mogli zaprezentować swoje zdolności – kto wie, może odkryją w sobie nowe talenty? Nie zabraknie też aktywności w różnych kategoriach – będą wyjścia na wrotki, kręgle, ściankę wspinaczkową, basen, laserowy paintball czy do parku trampolin. Niektórzy zmierzą się w turnieju tenisa stołowego. Organizatorzy zabiorą uczestników także do kin i teatrów, odwiedzą z nimi muzea. Zaplanowano również szereg warsztatów m.in. tanecznych, plastycznych, robotyki z wykorzystaniem klocków Lego, z tworzenia lasu w słoiku, zapachowych mydełek czy koralikowych cudeniek. Ciekawą propozycją są warsztaty w Klubie 303 z budowania la-

lek-zwierząt, które wezmą udział w miejskiej paradzie w czerwcu 2020 r. w ramach projektu Orfeo&Majnun. Klub 303 organizuje także ferie tematyczne wypełnione zajęciami cyrkowymi: nauką balansu, chodzenia po linie, żonglerki i chodzenia na szczudłach. W Klubie Jędrus pierwszy tydzień poświęcony będzie Nowej Hucie – odkrywaniu mniej i bardziej znanych miejsc w nowohuckich dzielnicach. Drugi tydzień uczestnicy spędzą na tworzeniu własnych filmów, które zaprezentują na zakończenie turnusu. Jak co roku Klub Aneks zabierze także gromadkę dzieci i młodzieży na zimowisko do malowniczego Murzasichla. Od 2 do 8 lutego będą nie tylko odpoczywać w górskim klimacie, ale i rozwijać swoje plastyczne oraz rękodzielnicze umiejętności.

Szczegółowe programy ferii w Klubach Ośrodka Kultury Kraków - Nowa Huta wraz z cenami można znaleźć na www.krakownh.pl. Liczba miejsc jest ograniczona.

 Kraków

Ferie 2020

W OŚRODKU KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA

27.01-7.02

SZCZEGÓŁOWY PROGRAM
WWW.KRAKOWNH.PL

OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA · INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Zima z Centrum Kultury Podgórze!

Ferie zbliżają się wielkimi krokami. Wszystkich, którzy szukają pomysłów, jak nie nudzić się zimą w mieście, zapraszamy do skorzystania z atrakcji przygotowanych przez Centrum Kultury Podgórze (ul. Sokolska 13). W tym roku proponujemy aż pięć różnych cykli zajęciowych!

Joanna Pieczonka

Oferta CKP na ferie zimowe 2020 (27 stycznia – 7 lutego) jest adresowana do uczniów szkół podstawowych. Pierwsza z propozycji – „Zimowy Klub Juniora” (27.01–7.02; poniedziałki, środy i piątki) – będzie nie lada gratką dla pełnych energii i ciekawych świata dzieci i młodzieży, lubiących uczyć się poprzez zabawę i poznawać kulturę innych krajów. W klubowym programie znalazły się m.in.: wspólne wyjście do kina i Centrum Zabaw Dziecięcych „GoKidz”, udział w warsztatach tworzenia robotów interaktywnych w Centrum Nauki i Zabawy „Klockoland” oraz warsztatach edukacyjnych „Podróż po Japonii” w Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha”.

Propozycja numer dwa to „Zimowe Zajęcia Edukacyjne” (28.01–6.02, wtorki i czwartki). Z pewnością przypadną do gustu tym, którzy lubią spędzać czas wolny twórczo i aktywnie. W programie m.in. warsztaty tworzenia slime, warsztaty florystyczne „Las w słoiku”, pokaz i warsztaty żonglerki sportowej i kontaktowej,

kendamy, footbagu i trickboardu, zumba kids oraz warsztaty literackie. Będzie też bal karnawałowy!

W zimowej ofercie CKP znalazły się również praktyczne zajęcia dla młodych adeptów sztuki dziennikarskiej. Wszystkich, którzy chcą spróbować swoich sił w roli radiowca, zapraszamy na warsztaty „Reporter w akcji” (27.01–7.02; poniedziałki, środy i piątki). Doskonałym uzupełnieniem dla warsztatów reporterskich będzie też „Akademia Młodego Mówcy” (28.01–6.02; wtorki i czwartki) – połączenie ćwiczeń z autoprezentacji, dykcji i emisji głosu z nauką radzenia sobie ze stresem.

W czasie ferii chcemy także dostarczyć młodym artystom nowych, twórczych pomysłów oraz pomóc im wzbogacić warsztaty o nowe techniki i style. Stąd zaproszenie do udziału w „Zimowej Akademii Plastycznej” (27, 29 i 31.01 – poniedziałek, środa i piątek).

Cennik zajęć jest bardzo atrakcyjny (patrz grafika poniżej), a liczba miejsc ograniczona, nie warto więc zwlekać z decyzją. Szczegóły na stronie www.ckpodgorza.pl.

Kraków

**ZIMOWY
KLUB JUNIORA**

**ZIMOWE ZAJĘCIA
EDUKACYJNE**

Zimowa
AKADEMIA PLASTYCZNA

REPORTER
w akcji

**AKADEMIA
MŁODEGO
MÓWCY**

ZIMOWY KLUB JUNIORA
Zapraszamy uczniów szkół podstawowych
Zajęcia w poniedziałki, środy i piątki, w godz. 10.00 – 14.00
OPŁATA: 20 zł/dzień – regularna, 14 zł/dzień – rabatowa, dla posiadaczy Karty Juniora

ZIMOWE ZAJĘCIA EDUKACYJNE
Zapraszamy uczniów szkół podstawowych
Zajęcia we wtorki i czwartki, w godz. 10.00 – 14.00
OPŁATA: 9 zł/dzień

ZIMOWA AKADEMIA PLASTYCZNA
Zapraszamy dzieci i młodzież w wieku 10-15 lat
Zajęcia w poniedziałek, środę i piątek (I tydzień ferii), w godz. 10.00 – 13.00
OPŁATA: 25 zł/dzień (materiały wliczone w cenę)

REPORTER W AKCJI
Zapraszamy uczniów szkół podstawowych w wieku 8 – 12 lat
Zajęcia w poniedziałki, środy i piątki, w godz. 10.00 – 14.00
OPŁATA za udział w jednym bloku zajęciowym (1 dzień):
40 zł – regularna, 30 zł – rabatowa, dla posiadaczy Karty Juniora

AKADEMIA MŁODEGO MÓWCY
Zapraszamy uczniów szkół podstawowych w wieku 8 – 12 lat
Zajęcia we wtorki i czwartki, w godz. 10.00 – 14.00
OPŁATA za udział w jednym bloku zajęciowym (1 dzień):
40 zł – regularna, 30 zł – rabatowa, dla posiadaczy Karty Juniora

27.01 – 7.02

28.01 – 6.02

27, 29, 31.01

27.01– 7.02

28.01 – 6.02

2020

Z CENTRUM KULTURY PODGÓRZA (ul. Sokolska 13)

**CENTRUM
KULTURY
PODGÓRZA**

Szczegóły na: ckpodgorza.pl

UWAGA: liczba miejsc ograniczona, obowiązują zapisy!

Zimowisko w Beskidzie Sądeckim, półkolonie na Krupniczej

Ferie to dla uczennic i uczniów wyczekiwany czas na odpoczynek, rekreację i zabawę. Jak rozsądnie i atrakcyjnie zagospodarować te zimowe dwa tygodnie, zwłaszcza wtedy, gdy rodzice nie mogą sobie w tym czasie pozwolić na urlop i wspólny wyjazd?

Fot. archiwum Centrum Młodzieży im. dr. H. Jordana

Barbara Mendera-Ziemińska

Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana – pałac młodzieży działający w narodowym systemie oświaty od 1952 r. – proponuje młodym krakowiakom dwie feryjne opcje: wyjazdowe zimowisko w Beskidzie Sądeckim oraz stacjonarne półkolonie w swojej siedzibie przy ul. Krupniczej 38.

JordaNova: zima w górach

Zimowisko, skierowane do dzieci i młodzieży w wieku 8–13 lat, odbędzie się w dniach 1–8 lutego 2020 r. w Centrum Wypoczynku „JordaNova” w Gołkowicach Górnych koło Starego Sącza, od 2017 r. filii Centrum Młodzieży. Ośrodek jest położony w niezwykle malowniczym Beskidzie Sądeckim, na terenie sosnowo-modrzewiowego lasu.

Uczestnicy zostaną zakwaterowani w klimatycznych, drewnianych, sześciopokojowych domkach z łazienkami. Mogą liczyć na bogaty program zajęć i atrakcji: m.in. na warsztaty artystyczne, animacje, gry i zabawy, zajęcia ruchowe i rekreacyjne (także

na świeżym powietrzu), wycieczki, spacer, ognisko z pieczeniem kiełbasek. Atutem JordaNova, podkreślanym przez wszystkich gości, jest pyszna domowa kuchnia – na dzieci czekają trzy pełne posiłki dziennie: śniadanie, dwudaniowy obiad i kolacja. Co ważne, przez cały wyjazd uczestnicy będą pod opieką wykwalifikowanej kadry pedagogicznej: doświadczonych nauczycieli-instruktorów pracujących na co dzień z dziećmi w Centrum Młodzieży.

Cena wyjazdu to 900 zł. Oprócz noclegów, pełnego wyżywienia i programu zajęć zawierają się w niej także: ubezpieczenie NNW, przejazd w obie strony autokarem oraz bilety wstępu do zwiedzanych obiektów i instytucji.

Krupnicza 38: zima w mieście

W Krakowie – i w dobrym towarzystwie – nudzić się nie da, dlatego półkolonie w Centrum Młodzieży przy Krupniczej 38 to znakomita opcja dla tych dzieci w wieku 6–12 lat, które ferie spędzają „stacjonarnie”.

Zajęcia będą się odbywały w dniach 27 stycznia – 7 lutego, od poniedziałku do piątku w godz. 8.00–16.00 (dwa turnusy tygodniowe). Program obejmuje warsztaty tematyczne (teatr, taniec, muzyka, plastyka, ceramika, rękodzieło, sport), gry, zabawy, projekcje filmowe, wyjścia do krakowskich instytucji kulturalnych i edukacyjnych, a także zajęcia opiekuńcze i pogadanki.

Cena jednego turnusu to 250 zł. Zniżki: przy zapisie więcej niż jednego dziecka, dla posiadaczy Krakowskiej Karty Rodzinnej, Krakowskiej Karty Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem oraz Karty Krakowskiej.

W cenie: bogaty program zajęć i warsztatów prowadzonych przez nauczycieli-instruktorów Centrum Młodzieży, niezbędne materiały plastyczne i edukacyjne, bilety wstępu, codzienny dwudaniowy obiad oraz podwieczorek, a także woda bez limitu dostępna w trakcie zajęć i wycieczek.

Informacje, zapisy na zimowisko i półkolonie: tel. 12 430-00-15 wew. 237, e-mail: gmorbiter@cmjordan.krakow.pl.

FERIE 2020

Z CENTRUM MŁODZIEŻY!

**półkolonie
przy Krupniczej 38
i
zimowisko
w Beskidzie Sądeckim**

**CENTRUM
MŁODZIEŻY
W KRAKOWIE**

www.cmjordan.krakow.pl

**CENTRUM MŁODZIEŻY
- JEDNOSTKA OŚWIATOWA MIASTA KRAKOWA**

„Sztuki i sztuczki” w klubie Wena

Najbliższe FERIE Z KULTURĄ upłyną w klubie Wena, filii Centrum Kultury „Dworek Białoprądnicki”, pod znakiem różnorodności i kolorów. Jak co roku dzieci pod baczным okiem doświadczonych instruktorów przeniosą się na kilka godzin w świat sztuk plastycznych, teatru, a tym razem i nietypowo komiksu.

Agnieszka Matusiak

Organizatorzy przygotowali dla dzieci w wieku 7–12 lat warsztaty „Sztuki i sztuczki”, podczas których najmłodsi będą mieli okazję poznać twórczość Giuseppe Arcimbolda oraz jego związki ze współczesnym op-artem.

Nie zabraknie też wycieczek, w tym bardzo nietypowej, przygotowanej przez studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego – qestu prowadzącego po krakowskim Kazimierzu śladami street artu. Całość dopełnią wspólna zabawa oraz interesujące spotkania ze specjalistami z różnych dziedzin.

Młodzież także nie będzie musiała się nudzić w domach. Alternatywą dla komputerów i telefonów komórkowych mogą być warsztaty rysowania komiksów. W świat języka komiksu młodych ludzi wprowadzi Robert Trojanowski, doświadczony rysownik, autor edukacyjnych i humorystycznych książek dla dzieci i młodzieży m.in. „Zrób sobie komiks” czy „Książka pod tytułem”. Popołudniowe zajęcia będą ukierunkowane na poznanie oraz zrozumienie języka komiksu, kreatywną zabawę z papierem i niekonwencjonalne podejście do rysunku. Szczegółowy program można znaleźć na stronie: wena.dworek.eu, a wszelkie

Kraków

Ferie z Kulturą SZTUKI I SZTUCZKI

Warsztaty
artystyczno-kulturalne
27-31 I i 3-7 II

Cena: 50 zł/dzień

Zapisy od 16 grudnia
Wpłaty do 15 stycznia

CENTRUM KULTURY „DWOREK BIAŁOPRĄDNICKI” - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWIA

DWOREK **WENA** Zapisy: Klub Kultury Wena, Kraków, ul. Ks. Meiera 11
wena@dworek.eu, tel. 533 356 094

informacje – uzyskać telefonicznie (533 356 094) lub mailowo (wena@dworek.eu).

Dzięki dotacji Urzędu Miasta Krakowa dla posiadaczy krakowskich kart KKR3+ oraz Karty Rodziny z Niepełnosprawnym Dzieckiem dostępne są zniżki w wysokości 50 proc.

„W Starym Kinie” – półkolonie w klubie Mydlniki

Tej zimy na ścianach Klubu Kultury Mydlniki zagospodzą ruchome cienie, ciszę przezwie terkot starego projektora, rozśmieszą nas gagi Charliego Chaplina i zachwycą efekty specjalne sprzed stu lat. Zapraszamy na Ferie z Kulturą pod hasłem „W starym kinie”.

Będziemy wspólnie poznawać fascynującą prehistorię X muzy i wcielać się w członków ekipy filmowej: aktorów, reżyserów czy dźwiękowców. Skonstruujemy własne zabawki optyczne i gadżety przydatne na planie filmowym. Zorganizujemy pokaz wspólnie wybranego filmu i zadamy o jego

oprawę: plakaty, bilety i konferansjerkę. Każdy będzie mógł podzielić się miłością do kina i poczuć się przez chwilę gwiazdą złotej ery Hollywood. Oferta jest skierowana do uczniów szkoły podstawowej (klasy I–VI). Liczba miejsc ograniczona, obowiązuje kolejność zgłoszeń. Zapisy: <https://mydlniki.dworek.eu/zapisy/4>. Termin: 27.01–7.02. Zajęcia odbywają się codziennie w godz.: 8.00–16.00. Koszt: 40 zł/dzień. Możliwe jest zamówienie dwudaniowego obiadu w firmie Gościniec, w cenie 12 zł/dzień. W każdym tygodniu planowana jest jedna dodatkowo płatna (50 zł), całodzienna wycieczka.

27.01 - 9.02.2020

ferie z kulturą
w Klubie Kultury
MYDLNIKI

Warsztaty zimowe dla dzieci w „Norwidzie”

Zima w ostatnich latach bywa nieprzewidywalna. Zamiast białego szaleństwa często jest deszczowo, szaro i ponuro. Bez względu na pogodę Ośrodek Kultury im. C.K. Norwida w Krakowie na os. Górali 5 zaprasza dzieci w wieku od 7 do 11 lat na warsztaty, na których nie będzie miejsca dla zimowej nudy!

Magdalena Kotuła

Doświadczeni instruktorzy przygotowali program, w ramach którego każdego dnia zorganizowane zostaną inne zajęcia. W tym roku dzieci będą miały okazję odkryć tajemniczą i mniej znaną historię Nowej Huty czy odwiedzić miejsca nieoczywiste dla Krakowa, jak np. Kopalnia Doświadczalna AGH. W ramach warsztatów przyrodniczych, w duchu pozytywnej motywacji zachęcimy do działań proekologicznych. Część zajęć – jak co roku – odbędzie się w ulubionym przez dzieci Kinie Studyjnym „Sfinks” Ośrodka Kultury im. C.K. Norwida, które specjalnie na tę okazję przygotowało szereg spotkań filmowych dla młodego widza. Działająca przy Ośrodku Galeria „Huta Sztuki” rozbudzi dziecięcą kreatywność i zabierze podopiecznych w podróż po świecie sztuki. Program dopełnią zajęcia i zabawy sportowe. „Poskromić zimą!” – to świetna atmosfera, nowi znajomi oraz wzbogacające zajęcia. To również przestrzeń do spędzenia czasu wolnego w bezpiecznych warunkach pod okiem doświadczonych kadry prowadzących.

Warsztaty „Poskromić zimą!” są skierowane do dzieci w wieku od 7 do 11 lat. Zajęcia odbywają się w godz. 9.00–15.00 we wszystkich trzech placówkach Ośrodka: w ARTzonie na os. Górali 4 w ostatnim

tygodniu stycznia (27–31.01), a w placówce głównej na os. Górali 5 oraz w Klubie Kuźnia na os. Złotego Wieku 14 w pierwszym tygodniu lutego (3–7.02). Liczba miejsc na warsztaty jest ograniczona. Szczegółowy program oraz koszt poszczególnych zajęć zostaną udostępnione na stronie www.okn.edu.pl z początkiem stycznia. Informacje i zapisy (od 03.01.2020) pod numerem tel. 12 644-27-65.

 Kraków

Na Scenie NCK:

Świnka Peppa

Calineczka

Ania Shirley

i inni...

TEATRÓW DLA DZIECI

27 STYCZNIA - 9 LUTEGO 2020

fot. archiwum prywatne

NH kwadrat

Leć, Huto, leć! Trudny skok w Nowy Rok

Rok się kończy, na Centralnym stanęła choinka, wokół placu i w alei Róż rozbłąstły drzewa, anioł i szopka rozgościli się pod Stylową, a Kamil Stoch odleciał.

„Wszyscy wiedzą, jak tam jest. Wystarczy pojechać w Polsce do Huty im. Senzimira, do Krakowa i możesz poczuć się tak, jakbyś znalazł się w centrum Niżnego Tagiła. Nie obrażając przy tym nikogo. Na dodatek jedzenie tam również jest kiepskie i to jest chyba coś, co mnie najbardziej zniechęca do jeżdżenia tam” – skomentował miejsce kolejnego konkursu Pucharu Świata w skokach narciarskich w rozmowie z dziennikarzem Eurosportu.

Nie zamierzam pastwić się nad naszym najbardziej utytułowanym skoczkiem (cóż by to niby miało dać?) ani tym bardziej bronić go (bo jak się coś głupio chłapie, to powinno się za to przeprosić i tyle) czy zachęcać do wizyty w Nowej Hucie i przekonania się na własne oczy, że wcale nie jest tu tak strasznie, a i jedzenie smaczne się znajdzie (bo może by jeszcze zabłądził, skoro mu się dzielnica z kombinatem myli).

Jego wypowiedź wybrzmiała mi jednak wyjątkowo ironicznie (choć nie taki był zapewne zamiar mówiącego) w kontekście mijającego roku 70-lecia Nowej Huty i towarzyszącej mu akcji promocyjnej. Dużo o Hucie przy tej okazji pisano i kręcono, sporo się też wydarzyło (na oceny i podsumowania czas przyjdzie), uchwalono Park Kulturowy i w ogóle wydawać by się mogło, że udało się nam, nowohucianom przebić do nieco szerszej świadomości z komunikatem. Jakim? Że Nowa Huta to nie jakieś tam post-sowieckie blokowisko, tylko miejsce świetnie nadające się do życia, wygodne, zielone i zamieszkane przez kreatywnych ludzi.

A tu nagle przelatuje Kamil i ot tak sobie nas do Niżnego Tagiła porównuje („nie obrażając nikogo”).

Ja się tam obrażony nie czuję, martwi mnie tylko, że – jak widać – nasza walka z nowohuckimi stereotypami potrwa jeszcze długo, co widać także po części komentarzy towarzyszących wypowiedzi latającego mistrza.

Nie wiem, jak Kamilowi i innym naszym skoczkom poszło w Rosji, bo piszę felieton jeszcze przed zawodami. Mam nadzieję, że przyzwolicie, wbrew deklarowanej niechęci. A ponieważ zbliża się konkurs w Zakopanem i Turniej Czterech Skoczni, trzymam kciuki za naszą drużynę – niech jak najlepiej wskoczą w Nowy Rok.

Czego i Nowej Hucie, i Państwu serdecznie życzę! Także w kontekście tych wydarzeń roku jubileuszowego, które optymistycznie nie nastroją, np. wygaszenia przez ArcelorMittal ostatniego wielkiego pieca na terenie kombinatu.

Długich lotów, zakończonych pięknymi telemarkami! (Że się metaforą znaną wszystkim ze skoczni, korzystając z okazji, posłużę.) Leć, Huto, leć!

Ryszard Kozik, z urodzenia, zamieszkania i miejsca pracy nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa

Ja się tam obrażony
nie czuję, martwi
mnie tylko, że – jak
widać – nasza walka
z nowohuckimi
stereotypami potrwa
jeszcze długo, co
widać także po
części komentarzy
towarzyszących
wypowiedzi latającego
mistrza.

Czytanie – niezwykła supermoc!

Krakowscy uczniowie już wiedzą, że czytanie to ich niezwykła supermoc! Chcąc umacniać w nich to przekonanie, Wydział Edukacji UMK dołączył do kolejnego projektu, dzięki któremu najmłodszy chętniej będą spędzać czas wolny z książką w ręce zamiast przed ekranem smartfona czy komputera.

– Wraz z początkiem roku szkolnego 2019/2020 do rąk wszystkich pierwszoklasistek i pierwszoklasistów trafiła ekologiczna wyprawka, której jednym z elementów była publikacja „Moja szkolna supermisja”. Chcąc nadal promować czytelnictwo wśród najmłodszych, dołączyliśmy do pilotażowego projektu Instytutu Książki, realizowanego w ramach kampanii „Mała Książka – Wielki Człowiek”. Dzięki niemu w ostatnich dniach do niemal 6 tys. uczniów klas pierwszych ze wszystkich krakowskich szkół samorządowych

trafiły specjalne wyprawki czytelnicze – mówi Ewa Catus, dyrektorka Wydziału Edukacji.

W wyprawce można znaleźć książkę „Pierwsze czytanki dla...”, w której zamieszczono utwory wybitnych polskich poetów i pisarzy dziecięcych takich jak Wanda Chotomska, Adam Bahdaj czy Michał Rusinek. Książeczka została wzbogacona ilustracjami znakomitego artysty Józefa Wilkonja. Częścią wyprawki jest także publikacja skierowana do rodziców i opiekunów, która uświadamia, jak nieoceniona jest rola czytania w życiu każdego dziecka.

Organizatorem projektu jest Instytut Książki, natomiast Wydział Edukacji już teraz planuje realizację kolejnych akcji czytelniczych nie tylko z myślą o najmłodszych uczniach. (TK)

300 numerów miejskiego newslettera!

Chcicie jako pierwsi otrzymywać co tydzień informacje o najważniejszych wydarzeniach w Krakowie i weekendowych atrakcjach, a przy okazji mieć szansę na wygranie książek i biletów do teatru, kina czy na festiwale? Zapiszcie się do miejskiego newslettera, który w grudniu ukazał się już po raz 300! Szczegóły na stronie: www.krakow.pl.

TAURON ARENA KRAKÓW

2020

STYCZEŃ

- 11 / SZKOŁA WYGRANYCH 2020
- 19 / KOŁĘDY ŚWIATA TGD + GOŚCIE
- 23-26 / CIRQUE DU SOLEIL: CRYSTAL
- 25 / BE ACTIVE TOUR

LUTY

- 05 / BANG2: PREMIERY 2020
- 11-12 / RIGGING AND STRUCTURES CONFERENCE
- 13 / THE WORLD OF HANS ZIMMER
- 14 / THE KELLY FAMILY
- 15 / KRÓLOWIE DISCO
- 20-23 / CAVALIADA KRAKÓW
- 25 / THE AUSTRALIAN PINK FLOYD SHOW
- 28 / MALUMA: 11:11 WORLD TOUR

MARZEC

- 01 / VISUAL CONCERT
- 07 / ANGRY BIRDS ON ICE
- 07-08 / KRAKOWSKIE TARGI NIERUCHOMOŚCI & BUDOWA DOMU
- 13 / POLSKA NOC KABARETOWA
- 17 / CARLOS SANTANA: MIRACULOUS 2020 WORLD TOUR
- 20 / GREGORIAN: THE ANNIVERSARY TOUR
- 21 / KONCERT MUZYKI FILMOWEJ: WOJCIECH KILAR
- 28-29 / FINAŁ HALOWYCH MISTRZOSTW POLSKI RC ON ROAD 2020

fot. Bogusław Świerczowski

KWIECIEŃ

- 02 / LAMB OF GOD, KREATOR, POWER TRIP
- 04 / HACKATHON
- 06 / QUEEN SYMPHONIC: A ROCK BAND & ORCHESTRA EXPERIENCE

MAJ

- 09 / ATMASFERA PERFECT: 40-LECIE
- 10 / HARRY STYLES: LOVE ON TOUR
- 16 / METRO
- 18 / BBC BLUE PLANET II: LIVE IN CONCERT
- 22-24 / SIATKARSKA LIGA NARODÓW
- 25 / CÉLINE DION: COURAGE WORLD TOUR

CZERWIEC

- 17 / ANDRÉ RIEU
- 30 / SYSTEM OF A DOWN: EUROPEAN TOUR 2020

LIPIEC

- 09-11 / XVIII MEMORIAŁ H. J. WAGNERA
- 13 / PEARL JAM: EUROPE 2020

LISTOPAD

- 06 / IL DIVO: TIMELESS 15TH ANNIVERSARY
- 21 / ANDREA BOCELLI
- 28 / AGNIESZKA CHYLIŃSKA: 25 LAT NA SCENIE

**WESOŁYCH ŚWIĄT I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU 2020
ŻYCZY TAURON ARENA KRAKÓW**

Być jak Herbert Hoover

Za nami druga edycja charytatywnej akcji Hoover Table. Ponad 64 tys. zł, które udało się zebrać dzięki wsparciu krakowskich przedsiębiorców i wszystkich tych, którzy odwiedzili „stoliki Hoovera” w restauracjach zaangażowanych w projekt, oznacza, że przynajmniej 40 dzieci w trudnej sytuacji materialnej pojedzie latem na wakacyjny obóz przygodowo-językowy. Dziękujemy!

Julia Żylina-Chudzik

15 listopada w pięknej, postindustrialnej scenerii Muzeum Inżynierii Miejskiej w Krakowie odbyła się uroczysta Gala Hoovera dla filantropów. Statuetki darczyńców projektu odebrało 34 krakowskich restauratorów i przedsiębiorców zrzeszonych w Amerykańskiej Izbie Handlowej oraz Krakowskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej. Specjalnie dla gości Gali zagrał big band The Ambassadors Orkiestry Sił Powietrznych USA.

Przypomnijmy, że ideą projektu Hoover Table organizowanego przez Urząd Miasta Krakowa, Konsulat Generalny USA w Krakowie, American Chamber of Commerce, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Polski Instytut Filantropii oraz Krakowskie Biuro Festiwalowe było pozyskanie środków na wyjazdy wakacyjne dla dzieci i młodzieży z krakowskich ośrodków opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin zagrożonych wykluczeniem. Fundusze na ten

cel były wpłacane na specjalne konto przez amerykańskie i polskie firmy oraz restauracje, które przez cały wrzesień udostępniały dla klientów specjalnie oznakowane „stoliki Hoovera”. Zamawiając ulubione dania w tych restauracjach, określony procent sumy rachunku klienci wpłacali do skarbonki „przyjaciół Hoovera”. Chociaż podliczanie zebranych w tym roku środków nie zostało jeszcze zakończone (darczyńcy mogą konto Instytutu Filantropii zasilać jeszcze do końca grudnia), już wiemy, że udało się powtórzyć sukces z ubiegłego roku – a nawet zebrać nieco większą kwotę! Pełna lista darczyńców akcji dostępna jest na stronie: www.hoovetable.pl.

Przyszłorocznym uczestniczących obozów wakacyjnych byli w tym roku wybierani na podstawie wyników konkursu „Mój Hoover”, który zorganizował MOPS. W konkursie wzięło udział 85 uczestników w wieku od 7 do 18 lat. W literackiej, plastycznej, a nawet poetyckiej czy filmowej formie przedstawili oni współczesnych

liderów dobroczynności – osoby, które ich zdaniem zasługują dziś na miano „Hoovera”. Wśród wyróżnionych przez dzieci i młodzież postaci znaleźli się m.in. Jerzy Owsiak, Anna Dymna, Janina Ochojska, Rafał Sonik, Martyna Wojciechowska, Robert Lewandowski, ale także np. fundacja Kulczyka, Stowarzyszenie „Wiosna”, Caritas, a nawet – mamy uczestników!

Ogłoszenie wyników konkursu „Mój Hoover” odbyło się w krakowskim magistracie w mikotajki. Konsul Generalny USA Patrick T. Slowinski i zastępca prezydenta Krakowa Anna Korfel-Jasińska wręczyli wszystkim uczestnikom upominki i dyplomy, a także ogłosili listę osób zakwalifikowanych na letni obóz. Nie zabrakło świątecznych akcentów i poczęstunku w amerykańskim stylu ufundowanego i przygotowanego przez krakowskie restauracje Wesele i Kogel-Mogel.

Pozytywne emocje, które od samego początku towarzyszą akcji Hoover Table, są najlepszym dowodem na to, że świadomość społecznej odpowiedzialności biznesu w Krakowie systematycznie rośnie, a międzynarodowa współpraca może zrodzić naprawdę wartościowe inicjatywy. W okresie bożonarodzeniowym i noworocznym pamiętajmy o tym, jak wiele jest możliwości pomagania. Każdy z nas może być jak Herbert Hoover!

Ogłoszenie wyników konkursu „Mój Hoover” odbyło się w krakowskim magistracie w mikotajki / Fot. Bogusław Świerowski

Wyjątkowy „Mikołaj” w DPS na os. Sportowym / fot. Bogusław Świerzowski

Tadeusz Mordarski

To miało być zwykłe strzyżenie i układanie fryzur, a nie zabrakło też, wzruszeń i rozmów. Dzięki takiemu „Mikołajowi” podopieczni Domu Pomocy Społecznej przy os. Sportowym 9 poczuli się piękniejsi niż zwykle. Odwiedzili ich bowiem doświadczeni fryzjerzy oraz uczniowie Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2, którzy dopiero uczą się fryzjerskiego fachu.

Wyczesany Mikołaj!

Pomysł zrodził się w naszej pracowni. Zauważyłam, że wielu moich uczniów ma problem, by wyjść do kogoś naprzeciw. Tymczasem święta są najpiękniejszym okresem, by komuś coś podarować – opowiada Barbara Palenik-Bernady, właścicielka Atelier Bernady i pomysłodawczyni akcji.

Pomysł spodobał się zarówno podopiecznym DPS, jak i fryzjerom oraz uczniom szkół fryzjerskich. Akcja odbywa się co roku, a mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej nie mogą się doczekać wizyty Świętego Mikołaja oraz fryzjerów. – Mam bardzo długie włosy, więc mi je przycięto. Były bardzo zniszczone. Teraz są odświeżone. Jestem bardzo szczęśliwa – opowiada pani Władysława. – „Wyczesany Mikołaj” to strzał w dziesiątkę – cieszy się dyrektor DPS Marta Chechelska.

Fryzura, czyli... radość i rozmowa

Fryzjerzy muszą dobrze się przygotować. Na fryzjerskie zabiegi czeka 50 mieszkańców. Zawodowców wspomagają uczniowie klasy fryzjerskiej z Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2 w Krakowie. Adepti sami zgłaszają chęć do wzięcia udziału w akcji, która odbywa się poza lekcjami.

– Wydarzenie ma ogromne znaczenie dydaktyczne i wychowawcze. To uczy uczniów technikum wrażliwości, postępowania z klientem, który ma różnego rodzaju zahamowania, a też chce być piękny i z wdzięcznością przyjmie efekty pracy fryzjera – mówi Chechelska. Ogromna rola świetnych pedagogów ze szkoły, którzy przyjeżdżają razem z uczniami i umiejętnie ich prowadzą.

„Wyczesany Mikołaj” to nie tylko okazja do szkolenia umiejętności i poprawy fryzjerskiego warsztatu. To również czas na rozmowę o życiu, trendach i modzie, rodzinie i samotności. Dzięki temu mieszkańcy DPS-u choć przez chwilę czują czyjeś zainteresowanie i mogą podzielić się swoją niesamowitą energią.

– Przygotujemy uczniów nie tylko do zawodu, ale również do życia społecznego dla innych. Młodzi ludzie nie znają cierpienia czy starości. Obcięcie włosów to w tej akcji sprawa drugorzędna. Przychodzimy tu, by zrobić fryzurę, a także, by zapewnić pensjonariuszom radość i poświęcić im chwilę rozmowy. To ważne, by pokazywać młodzieży, że może się dzielić tym, co ma – komentuje Anna Hanczakowska, nauczycielka z Zespołu Szkół Mechanicznych nr 2.

„Na Kożuchowską”

„Wyczesany Mikołaj” to nie tylko okazja do szkolenia umiejętności i poprawy fryzjerskiego warsztatu. To również czas na rozmowę o życiu, trendach i modzie, rodzinie i samotności. Dzięki temu mieszkańcy DPS-u choć przez chwilę czują czyjeś

zainteresowanie i mogą podzielić się swoją niesamowitą energią.

– Miałam okazję strzyć panią, która ma ponad 90 lat. Złapała moją dłoń i na ucho mi powiedziała, jak bardzo jest szczęśliwa. Do oczu napłynęły mi łzy. Zapytałam ją, jaką życzy sobie fryzurę, a ona odpowiedziała: „Na Kożuchowską! Proszę zobaczyć, jakie trendy panują w tym domu. Tak się wydaje, że tu są osoby wycofane. Absolutnie! Wiemy, że Kożuchowska zawsze miała genialną fryzurę. Jest ikoną mody!”. 90-letnia pani również zażyczyła sobie taką stylizację. Mam nadzieję, że sprostałam zadaniu. Była zachwycona i miała uśmiech od ucha do ucha. To są cudowne chwile i to wspaniałe, że możemy uszczęśliwić kogoś w ten sposób – stwierdza Palenik-Bernady.

Czas na prezenty

– Co roku podopieczni przygotowują dla nas prezenty, co jest fantastyczne, bo wykonują je ręcznie. W zeszłym roku otrzymałam piękną sówkę, która jest poduszczką. Każdy się nią zachwyca. Otrzymywaliśmy również wagoniki. To uroczne, że się przygotowują i dają nam coś od siebie – opowiada nam Kasia. Jak podkreśla jej koleżanka i koledzy fryzjerzy, dla nich spotkanie z podopiecznymi DPS to również ogromne przeżycie. Nierzadko towarzyszą mu łzy wzruszenia.

– Bardzo się cieszę, że to wszystko dzieje się przed świętami. Nasi mieszkańcy są pięknie przygotowani na ten wyjątkowy czas. Czują, że czeka ich doniosłe i ważne wydarzenie – podsumowuje Chechelska.

Anna Okońska-Walkowicz*

**„Niewielu parom starcza
wytrwałości, by ich małżeństwo
stało się piękną opowieścią
o szczęściu” pisze w adresie
kierowanym do jubilatów prezydent
Krakowa Jacek Majchrowski.**

Wszystkim parom serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych szczęśliwych lat! / fot. Bogusław Świerżowski

Złote, szmaragdowe i diamentowe

Okazją do wręczenia pięknego tekstu, wystuchania kilku utworów fortepianowych, wzniesienia toastu lampką szampana, otrzymania kwiatów i symbolicznego upominku są uroczystości, które krakowski Urząd Stanu Cywilnego organizuje, aby uczcić jubileusz długoletniego pożycia małżeńskiego krakowian. Od kilkudziesięciu lat Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie przyznawany jest parom, które przeżyły ze sobą przynajmniej 50 lat.

Nie ma wątpliwości, że związek, który trwa przez co najmniej pół wieku, dając poczucie bezpieczeństwa członkom rodziny, sąsiadom i przyjaciołom, zasługuje

na wielki szacunek. Stałość – a więc istota długotrwałego małżeństwa – ma w czasach, które Zygmunt Bauman trafnie określał epoką płynnej nowoczesności, niebywale znaczenie społeczne. W ciepłe domów tworzonych przez oddanych sobie przez tyle lat małżonków ogrzewają się pędzący przez życie młodzi członkowie rodzin. Ci zatrzymują się tam na chwilę refleksji, czasem serdecznej reprimendy. To duża wartość, nie do przecenienia w czasach, kiedy jedyną pewną rzeczą jest zmiana.

Bohaterowie uroczystości, czyli pary krakowian tworzące rodziny przez co najmniej 50 lat, odbierają w tym dniu rodzaj hołdu za wartości, którym są wierni. Wśród nich wyróżnić należy wyrozumiałość, odpowiedzialność, otwartość na potrzeby drugiego człowieka. To właśnie wierność tym wartościom decyduje o tym, że pomimo różnych trudności życiowych małżonkowie przez ponad półwiecze trwają w miłości i szacunku.

Przyznawaniu prezydenckich odznaczeń małżeństwom, które związek małżeński zawarły przed co najmniej 50 laty, od wielu lat towarzyszy wielka gala. Jej organizatorem w imieniu Prezydenta Miasta Krakowa jest Urząd Stanu Cywilnego. Rocznie w uroczystości wręczenia medali bierze udział ok. 400 par. Coraz częściej podczas gali można spotkać małżonków, którzy przeżyli wspólnie 60, a nawet 65 lat. To okazja do wzruszeń, podziękowań,

laudacji i życzeń. Na uroczystościach mile widziani są także goście jubilatów – członkowie rodzin i przyjaciele.

Młodzi mieszkańcy naszego miasta, którzy mają w kręgu swoich bliskich pary małżeńskie świętujące jubileusze pożycia małżeńskiego i chciałyby otrzymać odznaczenie, mogą sprawić wiele radości swoim krewnym, pomagając im w załatwieniu związanych z tym formalności. Pracownicy Urzędu Miasta z radością zadbać o to, aby odznaczani czuli się docenieni.

Aby małżeństwo krakowian mogło zostać odznaczone Medalem za Długoletnie Pożycie Małżeńskie, należy wypełnić wniosek, którego formularz można pobrać ze strony www.bip.malopolska.pl (ścieżka: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie / Obywatel / Gdzie i jak załatwić sprawy / Nadawanie odznaczeń Medal za Długoletnie Pożycie Małżeńskie). Wniosek trzeba złożyć w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Wydziale Spraw Obywatelskich i Nadzoru (ul. Przy Rondzie 6, II piętro, pokój nr 213 w godzinach: poniedziałek 9.00–16.00, wtorek–piątek 8.00–14.00). Wypełnione dokumenty można również przestać pocztą na adres: Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, ul. Przy Rondzie 6 31-547 Kraków.

*Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej

Upominek dla jubilatów / fot. archiwum UMK

**Rada
Miasta
Krakowa**

**STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA**

Redakcja:

Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Ewelina Garbacka-Kalemba,
Mateusz Drożdż,
Błażej Siekierka

Adres redakcji:

pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 337, III piętro,
e-mail: info.rm@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

27. Patroni krakowskich ulic oczami uczniów

Uroczyste wręczenie nagród
laureatom VII edycji konkursu
„Patroni krakowskich ulic”

28. Kalendarium Rady Miasta Krakowa

29. Przewodniczący klubów o budżecie na 2020 r.

Ocena projektu budżetu przez
szefów klubów RMK

30. Ile kosztują plany miejscowe?

O kosztach miejscowych
planów zagospodarowania
przestrzennego na posiedzeniu
Komisji Budżetowej

31. Mieszkania w Krakowie

Felieton radnej Małgorzaty
Jantos

Patroni krakowskich ulic oczami uczniów

Siódma edycja konkursu „Patroni krakowskich ulic” została uroczystie rozstrzygnięta w samo południe, w niedzielę 1 grudnia 2019 r. w Sali Obrad Rady Miasta Krakowa, czyli w miejscu, w którym nadawane są nazwy krakowskich ulic, osiedli, alei, skwerów, parków czy mostów. Honorowym patronatem konkurs objął m.in. Dominik Jaśkowicz, Przewodniczący Rady Miasta Krakowa.

W dotychczasowych siedmiu edycjach konkursu udział wzięło już ok. 1300 uczestników / fot. Bogusław Świerkowski

Mateusz Drożdż

Uroczystą galę podsumowującą konkurs rozpoczął hejnał mariacki zagrany w Sali Obrad w samo południe przez strażaka z wieży Mariackiej. Odegrano także fanfary na trąbce na cześć wszystkich wyróżnionych i nagrodzonych.

Konkurs polegał na przedstawieniu w formie plastycznej – rysunku lub tzw. lapbooka, czyli rodzaju teczki tematycznej – opowieści o wybranym przez siebie patronie ulicy czy osiedla. Uczniowie szkół podstawowych, bo do nich konkurs był skierowany, mogli wybierać spośród ok. 2900 nazw, z których ponad połowa odnosi się do postaci zasłużonych dla Krakowa, Polski czy świata.

Do tegorocznej edycji zgłosiło się 284 uczestników, z których do udziału w konkursie dopuszczono 268, gdyż pozostali nie dostarczyli wymaganych zgód. Jury reprezentujące organizatorów po długich naradach wybrało 20 laureatów pierwszych, drugich i trzecich miejsc oraz 18 wyróżnionych w łącznie trzech kategoriach wiekowych (klasy 1-3, 4-6 i 7-8) oraz w dwóch kategoriach tematycznych (rysunek i lapbook).

Konkurs został zorganizowany dzięki współpracy szeregu instytucji samorządowych i pozarządowych. Głównymi organizatorami byli: Rada Dzielnicy III Prądnik Czerwony, Młodzieżowy Dom Kultury przy al. 29 Listopada 102 oraz Biblioteka Kraków, a wspomagali je: Rada Dzielnicy II Grzegórzki, Centrum Młodzieży im. dr. Henryka Jordana – Ośrodek Edukacji Obywatelskiej, Muzeum Krakowa, Muzeum Lotnictwa Polskiego i Towarzystwo Prądnickie.

Z uwagi na tematykę dotyczącą nazewnictwa w Krakowie, a przez to historii i tradycji, zmagania młodzieży odbyły się pod aż trzema honorowymi patronatami: Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Dominika Jaśkowca, Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego oraz Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. ▶

► Wielką i wymierną pomoc wyświadczyły Kancelaria Rady Miasta Krakowa oraz Kancelaria Prezydenta Miasta Krakowa. Dzięki temu organizatorzy ufundowali liczne i atrakcyjne nagrody rzeczowe dla uczestników, a Przewodniczący Rady Miasta – dodatkowo także statuetki dla zdobywców pierwszych, drugich i trzecich miejsc.

W czasie uroczystości gratulacje do młodzieży i ich rodziców skierowali: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowicz, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny Marzena Paszkot, wiceprezes Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa Zdzisław Noga, a w imieniu wszystkich organizatorów – zastępca dyrektora ds. merytorycznych Biblioteki Kraków Izabela Ronkiewicz-Brągiel. Dyplomy i nagrody wspólnie z Przewodniczącym Dominikiem Jaśkowcem wręczali: dyrektor MDK przy al. 29 Listopada Agnieszka Kłaczak-Cudek, przewodniczący Rady Dzielnicy II Grzegórzki Małgorzata Ciemięga oraz Rady Dzielnicy III Prądnik Czerwony Piotr Moskała, a także pomysłodawca konkursu Mateusz Drożdż. Wyróżnienia wręczyła też wicedyrektor Centrum Młodzieży Alicja Nowak-Müller. Spotkanie prowadziła kierownik Działu Imprez w MDK przy al. 29 Listopada Joanna Stachowicz.

Jako jeden z pomysłodawców konkursu, bardzo się cieszę, że do tego projektu udało się zaprosić reprezentantów wszystkich 18 dzielnic. Warto dodać, że w dotychczasowych edycjach konkursu udział wzięło już ok. 1300 uczestników.

Laureaci VII edycji konkursu „Patroni krakowskich ulic”

- Uczniowie klas 1–3 szkół podstawowych – lapbook
I miejsce – Amelia Skubida, II miejsce – Daria Stawek, III miejsce – Maciej Ryszka
Wyróżnienie: Emilia Horodyńska, Leonard Bień, Agnieszka Paździor
- Uczniowie klas 1–3 szkół podstawowych – praca plastyczna
I miejsce – Elizabeth Cowling, II miejsce – Sara Lipiec, III miejsce – Hanna Miłek
Wyróżnienie: Franciszek Jachym, Ignacy Lesiak, Nina Puchniarz, Patrycja Kubiak
- Uczniowie klas 4–6 szkół podstawowych – lapbook
I miejsce – Joanna Ziemiańska, II miejsce – Julia Fic, III miejsce – Antoni Zakrzewski
Wyróżnienie: Szymon Kęsik, Nicola Mitka, Kacper Putaj
- Uczniowie klas 4–6 szkół podstawowych – praca plastyczna
I miejsce – Zofia Maciołek, II miejsce – Milena Kłobuch, III miejsce ex aequo – Rita Topolska, Jagoda Wójcik
Wyróżnienie: Olaf Nosał, Katarzyna Synowiecka
- Uczniowie klas 7–8 szkół podstawowych – lapbook
I miejsce – Alicja Drożdż, II miejsce – Patrycja Kiełbik, III miejsce – Maja Ziemiańska
Wyróżnienie: Julia Stefaniuk, Karolina Kiedik, Anna Kuciewicz
- Uczniowie klas 7–8 szkół podstawowych – praca plastyczna
I miejsce ex aequo – Natalia Baczyńska, Mateusz Tischner, II miejsce – Teresa Studnicka, III miejsce – Michał Kozioł
Wyróżnienie: Alicja Murzańska, Aleksandra Czerwińska, Natalia Radwan

Kalendarium Rady Miasta Krakowa

2 grudnia

- inaugurujące posiedzenie Rady Krakowskich Seniorów II kadencji 2019–2022, sala Juliusza Lea (zaproszenie: Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa Andrzej Kulig)

4 grudnia

- 30. sesja Rady Miasta Krakowa, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4 (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

5 grudnia

- uroczystość nadania Szkole Podstawowej nr 17 imienia Biskupa Miry Świętego Mikołaja, ul. Aleksandra Lubomirskiego 21 (zaproszenie: dyrekcja, grono pedagogiczne oraz uczniowie Zespołu Szkół i Placówek Specjalnych w Krakowie)

8 grudnia

- Święto Kupca w 609. roku istnienia Krakowskiej Kongregacji Kupańskiej, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4 (zaproszenie: Prezes Krakowskiej Kongregacji Kupańskiej)

10 grudnia

- dyskusja z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka poświęcona problemowi bezdomności, al. Solidarności 77, Warszawa (zaproszenie: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich)

11 grudnia

- 31. uroczysta sesja Rady Miasta Krakowa z okazji wręczenia srebrnego medalu Cracoviae Merenti Muzeum Krakowa oraz

fot. Bogusław Świerżowski

brązowego medalu Cracoviae Merenti dr. inż. arch. Krzysztofovi Wielgusowi, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4 (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

- uroczystość z okazji 25. rocznicy śmierci gen. broni Stanisława Maczka, Honorowego Obywatela Stołecznej Królewskiej Miasta Krakowa, pod honorowym patronatem Przewodniczącego RMK oraz Przewodniczącej Komisji Edukacji, park im. dr. Henryka Jordana (zaproszenie: Stowarzyszenie Rodzin 1. Polskiej Dywizji Pancerniej)

18 grudnia

- spotkanie opłatkowe samorządu, Hol Kamienny Urzędu Miasta Krakowa, pl. Wszystkich Świętych 3-4 (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)
- 32. sesja Rady Miasta Krakowa, Sala Obrad RMK, pl. Wszystkich Świętych 3-4 (zaproszenie: Przewodniczący Rady Miasta Krakowa)

Przewodniczący klubów radnych o budżecie rok 2020

6 mld 657 mln zł – to budżet Krakowa na 2020 r. Jego projekt otrzymali radni. Do 31 grudnia podczas dwóch czytań Rada Miasta Krakowa powinna uchwalić budżet na kolejny rok. Przedstawiciele klubów radnych poprosiliśmy o kilka zdań komentarza w tej sprawie.

Mariusz Kękuś
wiceprzewodniczący klubu
radnych Prawo i Sprawiedliwość

Mimo dużego wzrostu dochodów niestety ten plan budżetu zakłada duży deficyt – 445 mln zł. Na koniec 2020 r. dług będzie wynosił 3,5 mld zł. To bardzo duży wzrost zadłużenia. Kredyty i pożyczki zaciągane w tym roku to 620 mln zł. Mimo że dochody rosną w imponującym tempie – np. w porównaniu

do 2015 r. dochody z CIT i PIT wzrosły o ponad 800 mln zł, czyli o 67 proc. – niestety nie udaje nam się realizować niektórych planów. Wiele zaplanowanych w tym budżecie zadań o znaczeniu strategicznym, głównie inwestycyjnych, to projekty przełożone z roku 2019. Wśród nich wyróżnić należy tramwaj na Górkę Narodową, przebudowę al. 29 Listopada czy tramwaj na Azory. Brakuje środków na zadania bieżące. 27 mln zł mniej na drogi powiatowe, 5 mln zł mniej niż w roku ubiegłym na drogi gminne, 1 mln zł mniej na schroniska dla zwierząt, 3,5 mln zł mniej na żłobki. W roku 2019 na modernizację torowisk planowane było 125 mln zł, w roku 2020 jest zaledwie 53 mln zł. To sytuacja niedopuszczalna. Brakuje środków na oświetlenie ulic. To są przecież podstawowe rzeczy, które gmina powinna zapewnić. Dużo jest cięć, a sytuacja finansowa miasta wymaga poważnej dyskusji. Chcemy o tym porozmawiać.

Andrzej Hawranek
przewodniczący klubu radnych
Platforma.Nowoczesna Koalicja
Obywatelska

Ten budżet nie jest optymalny. Zawsze słyszymy, że na wszystko brakuje pieniędzy, że musimy oszczędzać, ale jednocześnie w budżecie i Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Krakowa pojawiły się nowe zadania na kwotę w sumie ponad 300 mln zł. Po-

wykreślone natomiast zostały zadania, które od wielu lat funkcjonowały w tym dokumencie. Radni są zaniepokojeni takimi zmianami, będziemy się więc starali je odwrócić poprawkami.

Jeżeli nam się to uda, zaczniemy się zastanawiać, czy możemy poprzeć ten budżet. Dziś, biorąc pod uwagę to, co zostało przedstawione radnym, nie oczekiwałbym, że zostanie zaakceptowany.

Rafał Komarewicz
przewodniczący klubu radnych
Przyjazny Kraków

Budżet na 2020 r. jest innym budżetem niż te, które przedstawiano nam do tej pory. Stało się tak z kilku powodów. Po pierwsze, jest to budżet wymagający, przygotowujący nas na trudniejsze czasy. Prognozujemy je na podstawie zmiany dynamiki przychodów z CIT-u i PIT-u dla miasta. Po drugie, mniej mamy środków na inwestycje miejskie i funkcjonowanie miasta. Po trzecie, konieczne jest urealnienie kosztów inwestycji miejskich. Do tej pory szacunki opierały się na wyliczeniach sprzed kilku lat, kiedy inwestycje dopiero projektowaliśmy. Dziś ceny są inne i trzeba to wziąć pod uwagę. Ponadto część inwestycji wypadła z budżetu, ponieważ nie została zgromadzona odpowiednia dokumentacja. Są jednak takie sfery, w których widać dobrą kontynuację. Zaplanowano duże środki na zieleń miejską, w tym na rewitalizację parków. Pojawiły się też spore pieniądze na opiekę zdrowotną. Należy tu wspomnieć o budowie pawilonu SOR w Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Żeromskiego, jak również planowany zakup sprzętu medycznego w Szpitalu Miejskim Specjalistycznym im. Gabriela Narutowicza. Mimo tych plusów widzimy w tym projekcie kilka zapisów, które trzeba będzie zmienić poprawkami, mniej jest np. pieniędzy na sport.

Łukasz Gibała
przewodniczący klubu radnych
Kraków dla Mieszkańców

Dostzegamy w tym budżecie pozytywne strony. Bardzo nas cieszy, że są środki na wykupy działek pod kilka wyczekiwanych od lat parków, np. park rzeczny Drwiniki czy park Młynówka Królewska, że wreszcie ruszy budowa parku na terenie po dawnym motelu Krak. Cieszy też to, że zostaną zwiększone środki na planowanie przestrzenne. Mam nadzieję, że dzięki temu przyspieszy proces tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, bo jest on bardzo ważnym elementem walki z chaotyczną zabudową, która w Krakowie postępuje. Ale ten budżet ma też wiele minusów. Będziemy wnioskować o to, aby większe środki trafiły do dzielnic. To one wykonują mniejsze, ale bardzo potrzebne zadania, bliskie mieszkańcom, jak budowa chodnika, placu zabaw, czy oświetlenie ulicy. Chcemy, żeby te środki były większe. Będziemy też wnosić o dodatkowe środki na wykupy terenów zielonych. Naszym zdaniem trzeba też zwiększyć nakłady na walkę ze smogiem. W kończącym się roku zaplanowano na to ponad 50 mln zł, a w przyszłym – tylko 10 mln. Uważamy, że walka o czyste powietrze w Krakowie ciągle nie jest wygrana. Dlatego będziemy postulowali, żeby ilość pieniędzy na ten cel była znacznie większa.

Ile kosztują plany miejscowe?

Jaki jest koszt przygotowania planu oraz jego wprowadzenia? Informacji na temat kosztów związanych z uchwalaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wystuchali radni podczas posiedzenia Komisji Budżetowej.

Małgorzata Kubowicz

Przestawiciele Wydziału Planowania Przestrzennego przedstawili na przykładzie kilku obecnie procedowanych planów, jakie są koszty ich uchwalenia. Dla każdego dokumentu sporządza na jest Prognoza skutków finansowych, obejmująca prognozowane wpływy i wydatki z tytułu przyjęcia planu miejscowego. Bożena Kaczmarek-Michniak, dyrektor Wydziału, dla przykładu opisała sytuację z planem „Osiedle Podwawelskie”. Pierwotnie przygotowany dokument nie uzyskał akceptacji mieszkańców, którzy wnioskowali o przekształcenie działki należącej do prywatnego właściciela w park miejski. Kolejny projekt planu zakładał kompromis. Połowa terenu działki prywatnego właściciela miała zostać przeznaczona na park, druga połowa byłaby terenem inwestycyjnym z ograniczeniami. Kolejne wyłożenie planu nie uzyskało jednak akceptacji mieszkańców. Ci nadal oczekują przeznaczenia całej działki na park. Koszty w przypadku pierwszej wersji planu wyniosłyby około 4 mln zł (wykupy terenu), przy drugiej wersji, czyli wykup połowy działki pry-

watnego właściciela – 9 mln zł, natomiast spełnienie oczekiwań mieszkańców kosztowałoby 21 mln zł, z czego 14,5 mln zł pochłonąłby wykup 3,30 hektara.

Oczekiwania i konsekwencje

Zmiany w planach wprowadzają także radni, zazwyczaj na wniosek mieszkańców, jak w przypadku planu „Nowohucka – Rejon Koncentracji Usług”, w wypadku którego tereny inwestycyjne poprawkami radnych zamieniane są na tereny zielone.

Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa Jerzy Muzyk zwracał uwagę, że z jednej strony zgłaszane są oczekiwania w zakresie realizacji szeregu planów o charakterze ochronnym, z drugiej natomiast pojawiają się wątpliwości odnośnie do konsekwencji wprowadzenia takich planów. Podkreślał jednak, że wysokość odszkodowania nie powinna przystaniać korzyści, jakie płyną z zaproponowanych rozwiązań.

– Mamy niestety kilka przykładów takich planów, które w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, czyli stosunkowo świeżym dokumencie z 2014 r., zostały oznaczone jako tereny inwestycyjne. Od tego czasu

uwarunkowania np. środowiskowe nie uległy radykalnej zmianie, która uzasadniałaby niewykorzystanie pewnych możliwości inwestycyjnych w zapisach planu. Przykładem jest plan miejscowy „Czyżyny AWF”, czy „Nowohucka – Rejon Koncentracji Usług”. W naszej ocenie, jak również zdaniem urbanistów wykluczanie z możliwości inwestycyjnych tak dużej powierzchni miasta nie jest uzasadnione ani z punktu widzenia ochrony środowiska, ani z punktu widzenia kwestii urbanistycznych – tłumaczył Jerzy Muzyk.

Zamiana terenów inwestycyjnych na zielone

Radny Grzegorz Stawowy zwracał również uwagę na niebezpieczeństwa związane z przekształcaniem terenów wskazanych w planach jako inwestycyjne na tereny zielone. Mówił o utracie ewentualnych zysków z podatków, które w przypadku inwestycji komercyjnych mogą być wysokie, a ich utrata odczuwalna dla budżetu miasta. Jest to również uwzględniane w prognozie skutków finansowych.

Jerzy Muzyk przedstawił także informacje o wypłaconych odszkodowaniach wynikających z uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W latach 2007–2019 wobec Miasta wysunięto 306 roszczeń. Miasto po przegranych sprawach sądowych wypłaciło blisko 11,5 mln zł.

Przedstawiciele Wydziału Planowania Przestrzennego przedstawili na przykładzie kilku obecnie procedowanych planów, jakie są koszty ich uchwalenia / fot. Magdalena Bartlewicka

fot. archiwum prywatne

Mieszkania w Krakowie

Zbliżają się Święta Bożego Narodzenia, najbardziej rodzinne ze świąt, które spędza się z bliskimi we własnym mieszkaniu. Niestety, nie wszyscy mogą się cieszyć taką perspektywą. Święta spędzimy w różnych miejscach: jedni we własnych domach czy mieszkaniach, drudzy np. w Domach Pomocy Społecznej. Będzie rodzinne, ale też bardziej lub mniej samotnie.

Wielu Polaków na pierwszym miejscu listy najbardziej doskwierających problemów stawia brak własnego mieszkania. Jak jest w innych krajach Europy? Ponad 30 proc. ludzi wynajmuje swoje lokum, podczas gdy w Polsce fakt posiadania własnego mieszkania jest jednym z głównych wyznaczników statusu materialnego. Z takim podejściem spotykamy się także na Słowacji, Malcie, Litwie i we Włoszech, a więc w krajach uznanych w raporcie Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy za te o najmniejszej skłonności do zmiany miejsca zamieszkania, np. w celu podjęcia pracy lub nauki. W tych krajach aż 78,3 proc. osób mieszka „na swoim”. W grupie obywateli najchętniej zmieniających miejsce zamieszkania (Szwecja, Dania, Finlandia, Irlandia, Francja), właścicieli jest wyraźnie mniej, bo 65,6 proc. – wynika z danych Eurostatu za 2013 r. Wspieranie własności kosztem rynku najmu powoduje, że zmniejsza się mobilność społeczeństwa. Fakt posiadania nieruchomości na własność utrudnia decyzję o zmianie miejsca zamieszkania, a więc także i pracy.

We Francji mieszkania są budowane zarówno przez osoby prywatne, jak i sektor publiczny. Instytucje zaangażowane w budowę nieruchomości, które oferują mieszkania o obniżonych czynszach, w zamian mogą skorzystać z dotacji, preferencji podatkowych i preferencyjnych źródeł finansowania. Czynsz ustala się na podstawie kosztów budowy, które są niższe niż rynkowe ze względu na dotacje rządowe, samorządowe i zwolnienia podatkowe. Najbiedniejsi, których nie stać nawet na tak ustalony czynsz, mogą liczyć na dodatek mieszkaniowy. Korzystać mogą z niego tak długo, jak ich dochody nie wzrosną ponad ustalony próg. Bardzo wiele osób, nawet tych nie najbiedniejszych, wynajmuje niskoczynszowe mieszkania.

W Polsce mieszkań na wynajem wciąż brakuje. Z najmu na zasadach rynkowych korzysta jedynie 4,2 proc. obywateli przy średniej unijnej na poziomie 19 proc. W segmencie mieszkań komunalnych braki są oczywiste, ale nie mamy dokładnych statystyk na ten temat. Polska jest też jednym z krajów, w których najmniej osób wynajmuje mieszkania – tylko 5 proc., oraz w których instytucje państwowe dopłacają do wynajmu najmniej (dane Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju). Mieszkania budowane przez państwo w Polsce stanowią ok. 8 proc. wszystkich mieszkań. Dla porównania w Holandii to aż 35 proc., a w Austrii – 26.

Mała liczba mieszkań na rynku odbija się też na ich cenach. Jak wynika z raportu firmy doradczej Deloitte, gdyby statystyczny Polak chciał kupić za gotówkę 70-metrowe mieszkanie, musiałby w tym celu odkładać równowartość pensji brutto przez 7 lat i 2 miesiące. To jeden z najgorszych wyników w Europie. Jak zaznaczono w raporcie, jedną z przyczyn (oprócz niskich zarobków) jest brak w naszym kraju tanich mieszkań na wynajem.

Z analizy przeprowadzonej na zlecenie Fundacji Habitat for Humanity Poland wynika, że problemy mieszkaniowe nadal są zaliczane przez respondentów do najistotniejszych problemów polskich rodzin.

W Krakowie w roku 2018, od stycznia do września oddano do użytku 6646 nowych mieszkań. Najczęściej sprzedawane są dwu- i trzypokojowe. Na rynku mieszkaniowym cały czas dominuje popyt. Jednak wciąż brakuje odpowiednio przygotowanych działek, szczególnie pod hotele i budownictwo wielorodzinne. O przyszłości mieszkalnictwa w naszym mieście można się więcej dowiedzieć z „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz zasobem tymczasowych pomieszczeń na lata 2018–2023”.

Te, może i nie najbardziej optymistyczne wiadomości nie powinny przestąpić nadziei, którą przyniosą święta i 2020 r. Jeśli do naszego stołu zaprosimy tych, którzy nie mają się gdzie podziać, to zapewne i nam, i naszym gościom przyniesie to wiele radości.

Życzę Państwu zdrowia i przede wszystkim nadziei, ponieważ w niej tkwi wielka siła powodująca zmiany. A zmian na lepsze życzę i Państwu, i sobie.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Gdyby statystyczny Polak chciał kupić za gotówkę 70-metrowe mieszkanie, musiałby w tym celu odkładać równowartość pensji brutto przez 7 lat i 2 miesiące.

I dziś podczas świąt na ulicach Krakowa jest barwnie i wesoło / fot. Bogusław Świerżowski

Krakowskie tradycje poświąteczne

Ambroży Grabowski, arcyznawca dawnego Krakowa, pisał, że w dzień Trzech Króli ubodzy studenci chodzili po krakowskich ulicach i zaglądali do domów z papierową „gwiazdą oświeconą”. Śpiewali przy tym pieśń „Largum vesper”, czyli „szczodry wieczór”, zbierając w ten sposób „skromne dary”.

Michał Kozioł

Natomiast prof. Aleksander Brückner pisał „Szczodry wieczór, przed 6 stycznia, świętem Trzech Króli. Obdarowywali kolędników, czeladników, dziatwę szczodrakami pieczonymi na ten wieczór lub innymi upominkami. Śpiewano i pieśni szczodrówki”.

Dzień Trzech Króli, czyli Święto Objawienia Pańskiego, w XIX-wiecznym Krakowie zamykał trwający od Wigilii święty czas Bożego Narodzenia i oznaczał rozpoczęcie karnawału. Sygnałem zwiastującym jego nadejście było pojawienie się sprzedawców kadzidła. Na początku stycznia 1887 r. krakowski „Czas” donosił: „Po struclach, po choinkach, wystawionych na sprzedaż w Rynku krakowskim, przyszła pora na złoto, kadzidło i mirrę. Z artykułami temi ustawił się cały szereg przekupniów obok kościoła Najśw. Panny Maryi; jutro, w dzień Trzech Króli, nastąpi bowiem święcenie złota, kadzidła i mirry”. Jednak autor notatki ubolewał, że zawartość sprzedawanych przez przekupniów pudełek dość znacznie odbiegała od betlejemskiego pierwowzoru. Jak pisał: „Niestety, artykuły... przedstawiają się dziś inaczej; jest w nich wprawdzie złoto, ale nazywane „nędzą”; jest kadzidło bardzo wątpliwego gatunku, a oprócz tego spore jedynie kawałki kredy do kreślenia owych cyfr trzech królów: K.M.B. 1887”.

Stare i nowe zwyczaje

Palenie kadzidła i pisanie kredą nad drzwiami królewskich inicjałów nie były jedynymi zwyczajami związanymi z Dniem Pańskiego Objawienia. W 1883 r. rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego ks. profesor Józef Sebastian Pelczar, uczony oraz wybitny społecznik, postanowił reaktywować dawną, już zupełnie zapomnianą, związaną z tym świętem tradycję. Tak pisał o tym krakowski „Czas” w numerze z 5 stycznia wspomnianego wyżej roku: „Był stary zwyczaj na uniwersytecie krakowskim, że w święto Trzech Króli w kaplicy tego imienia na Wawelu gromadzili się profesoria Akademii z rektorem na czele, a dziekani wydziałów składali na ołtarzu ofiarę: złota, kadzidła i mirry na pamiątkę trzech mędrców ze wschodu. W dniu tym zwykły był rektor uniwersytetu podejmować u siebie profesorów i inne znakomitości. Zwyczaj kościelny poszedł od dawna w zapomnienie, ale natomiast tradycję gościnnych zebrań wznawia obecnie rektor uniwersytetu X. kan. Pelczar. W przeszłym tygodniu podejmował on w refektarzu franciszkańskim dziekanów uniwersytetu oraz liczniejsze grono gości. Szereg toastów ożywił to zebranie”.

Mniej więcej w tym samym czasie, czyli pod koniec drugiej połowy XIX w., narodził się w Krakowie zwyczaj „trzejkrólowej” kwesty na rzecz męskiego Towarzystwa św. Wincentego á Paulo. Jak pisał w 1893 r. „Czas”, krakowski dziennik o zdecydowanie konserwatywnym zabarwieniu, „uprzejmość, z jaką X. Krzemieński, infułat Mariacki, na tę kwestę nie tylko zezwolił, ale jej, jako rzeczy zbożnej i pożytecznej, gorącego udzielił poparcia i zachęty, powinna by i dla mieszkańców naszego miasta być pobudką do wzięcia żywego udziału w kweście na cel tak szlachetny, jak wsparcie najuboższych, wstydzących się żebrac”. Choć coroczną kwestę organizowało, jak już wspomniano, męskie Towarzystwo św. Wincentego á Paulo, to jednak starano się, aby kwestarkami były panie i panienki z najlepszych krakowskich domów.

Niech żyje bal!

Dzień Trzech Króli były początkiem karnawału. Tego dnia odbywały się zazwyczaj pierwsze bale. W ten sposób zaczynał się czas zabawy. Postępująca gwałtownie demokratyzacja życia powodowała, że w krakowskich dziennikach ukazywały się nie tylko informacje o balach, w których uczestniczyła arystokracja

i wielka – rzecz jasna na krakowską skalę – finansjera, ale także o zabawach przedstawicieli innych środowisk. Przebieg wieczoru Trzech Króli, a przede wszystkim poziom zadowolenia uczestników zależał w decydującej mierze od sprawności i pomysłowości aranżera (słowo „wodzirej” nie było uważane za zbyt eleganckie, między „wodzirejem” a „aranżerem” różnica była taka, jak między „szoferem” a „kierowcą”). Prowadzący zabawy eksperci karnawaltowi musieli wymyślać nowe, nieznane jeszcze balowej publiczności atrakcje. Jedną z nich była na przykład „polka pocztowa”, czyli rodzaj konkursu, w którym zwyciężała tancerka, której danserzy wręczyli najwięcej „marek”, czyli balowych „znaczków pocztowych”.

Czytając zamieszczane w krakowskiej prasie relacje z „wieczorów Trzech Króli”, można znaleźć informacje, że „plac z migdałem miał wielkie powodzenie”. Jest to dowód żywotności zwyczaju, o którym Maria Estreicherówna, autorka książki „Życie towarzyskie i obyczajowe Krakowa w latach 1848–1863” pisała: „W święto Trzech Króli odbywał się gdzieś obchód króla migdałowego, ale przeważnie tylko wśród sfery szlacheckiej, podatnej na wpływy francuskie. Podawano więc tort lub pączki z jednym migdałem, umieszczonym w cieście; kto go znalazł, otrzymywał tytuł królewski, dobierając sobie kogoś do pary i rozdając dworskie tytuły innym uczestnikom zabawy. Z natury rzeczy obrzęd ten nadawał się przede wszystkim na zabawy dziecinne, dorosłych bowiem Polaków podobne rzeczy nie bawią, podczas gdy Niemcy, Anglicy, Amerykanie lubują się w rozrywkach tego rodzaju”.

Tajemnicza wieś

Współczesny Kraków swoimi granicami obejmuje także liczne, dawne podkrakowskie wsie, dziś już przyłączone do miasta.

Dzień Trzech Króli, czyli Święto Objawienia Pańskiego, w XIX-wiecznym Krakowie zamykał trwający od Wigilii święty czas Bożego Narodzenia i oznaczał rozpoczęcie karnawału. Sygnałem zwiastującym jego nadejście było pojawienie się sprzedawców kadzidła.

W XIX w. żyły one jeszcze swoim własnym rytmem i swoją własną tradycją. Dla krakowian były krainą ciekawą, ale chyba też trochę tajemniczą. Włościanie ze Zwierzyńca, z Bronowic, z Toń i innych okolicznych wsi zaczęli dzień Trzech Króli od zdjęcia znad drzwi wejściowych do chaty gwiazdy zrobionej ze słomy. Wisiła tam ona od Wigilii. Teraz albo sam gospodarz, albo parobek wynosił ją na pole. Później cała rodzina szła do kościoła święcić trójkrołowe kadzidło. Po powrocie z mszy podkrakowscy włościanie „wypisują święconą kredą nad każdymi drzwiami początkowe litery imion Trzech Króli i rok bieżący; ma to bronić wstępu do chaty złym duchom i czarom”. Wieczorem po wsiach młodzi chłopcy chodzili od domu do domu, od gospodarstwa do gospodarstwa z gwiazdą, „którą sporządzali z obręczy starego przetaka, okleiwali ją papierem kolorowym i ozdobiwszy sześcioma rogami. Wewnątrz umieszczona świeczka oświeca gwiazdę, która się także może obracać. Z gwiazdą stoją kolendnicy (!) przed oknami i śpiewają kolendy (!), związane ze świętem Trzech Króli”.

Kalendarium krakowskie

18 grudnia 1980

mieszkańcy miasta narzekają na brak mydła w krakowskich sklepach.

19 grudnia 1945

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „Kup choinkę – u studentów! Pieniądze pozyskane ze sprzedaży tych choinek iść na pomoc ubogiej młodzieży akademickiej”.

20 grudnia 1908

koło panien opiekujących się biednymi i zaniedbanymi dziećmi przypomina, że rozpoczęto się zbieranie skórek pomarańczowych. Kosze na skórki umieszczono w sklepach panów: Aksmana, Czarneka, Kosza, Lödla oraz Szarskiego.

21 grudnia 1871

Rada Miejska powołuje komitet budowy pomnika Floriana Straszewskiego.

22 grudnia 1954

zwłoki Ludwika Solskiego spoczęły na Skatce.

23 grudnia 1956

doktor Włodzimierz Marcinkowski, znany wróg pijaństwa przypomina krakowianom, „że alkohol to groźny i podstępny wróg

wewnętrzny, wróg rodziny, młodzieży, narodu i państwa, wróg naszej gospodarczej i moralnej odnowy i odrodzenia”.

24 grudnia 1955

„Dziennik Polski” donosi: „Doskonale bawiły się dzieci pracowników Państwowego Przedsiębiorstwa Hurtu Księgarskiego Domu Książki na zabawie, na którą przybył także i Dziadek Mróz”.

25 grudnia 1905

ukazuje się pierwszy numer „Czasopisma urzędniczego, polityczno-ekonomicznego, społecznego i literackiego. Niezawistego organu Inteligentnych Rzesz Pracujących wszystkich zawodów”. Wydawcą i redaktorem odpowiedzialnym jest Stefan Rogalski.

26 grudnia 1896

umiera Michał Sobiesław Dąbrowa Karaś, krakowski kupiec i filantrop pochodzący „ze starszszlacheckiej rodziny”.

27 grudnia 1871

w szynku Löbensteina przy ul. Grodzkiej pobili się piechurzy z artylerzystami.

29 grudnia 1880

za „kradzież gęsi w różnych miejscach” aresztowano małżonków Jana i Marię Adamskich.

**CENTRUM
KULTURY
PODGÓRZA**

ZAPRASZA NA KONCERT

sopran
**JOANNA
FRESZEL**

01.01.2020
godzina 16.00 i 19.30

dyrygent
**MICHAŁ
DWORZYŃSKI**

W PROGRAMIE M.IN.:
arie operetkowe, walce, polki
i marsze Johanna Straussa

**KAMERATA
KRAKOWSKA**

BILETY W CENIE:
100 zł, 155 zł, 165 zł
DO NABYCIA W KASIE TEATRU
od poniedziałku do soboty,
godzina 10.00-14.00, 14.30-19.00

KONCERT NOWOROCZNY

pl. św. Ducha 1
**TEATR IM. JULIUSZA
SŁOWACKIEGO**

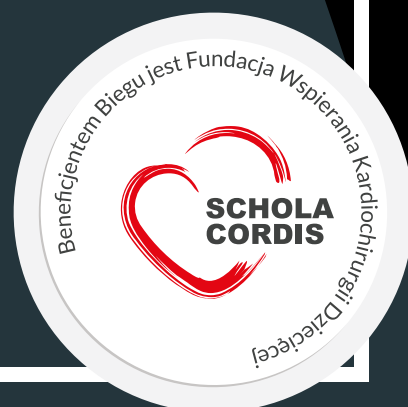
CENTRUM KULTURY PODGÓRZA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

**PRZEBIERZ SIĘ
I POBIEGNIJ Z NAMI!**

KRAKOWSKI 16. BIEG SYLWESTROWY

31.12.2019

 Kraków

JACEK MAJCHROWSKI
PREZYDENT MIASTA KRAKOWA
ZAPRASZA

Sylwester w KRAKOWIE

RYNEK GŁÓWNY

ALEJA RÓŻ
Sylwester w Nowej Hucie

RYNEK PODGÓRSKI
Podgórski Bal Sylwestrowy

ORGANIZATORZY:

kbf ★

KFK Krakowskie
Forum Kultury

PARTNER DLA KRAKOWA:

BUKOVINA
RESORT

GRUPA
autoremo

PARTNERZY:

KHK
Krakowski Hala Komunikacji

WODOCIĄGI
Miasta Krakowa

mpec
s.a.
w Krakowie

KMPO
Krajowy Mistrz Północy